

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen sekä sopimuksen voimaansaattamisesta johtuvat ulkomaalaislain muutokset.

Yleissopimuksen tarkoitus on varmistaa jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittely jossakin jäsenvaltiossa, joka määräytyy yksittäistapauksissa yleissopimuksessa säädettyjen periaatteiden mukaan. Jäsenvaltiolla on kuitenkin oikeus käsitellä sille tehty turvapaikkahakemus, vaikka se ei yleissopimuksen perusteella olisi siihen velvollinen. Turvapaikkahakemukset käsitellään pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja pöytäkirjan sekä jäsenvaltioiden kansalli-

sen lainsäädännön mukaisesti. Yleissopimuksessa on lisäksi täydentäviä määräyksiä muun muassa hakijoiden takaisinottamisesta ja tietojenvaihdosta.

Euroopan unioniin liittymisestä tehdyssä sopimuksessa Suomi on sitoutunut liittymään yleissopimukseen, jonka odotetaan tulevan voimaan alkuperäisten sopimuspuolten kesken vuoden 1997 aikana. Suomen osalta se tulee voimaan liittymiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden alussa.

Esitykseen sisältyy yleissopimuksen edellyttämää muutosta ulkomaalaislakiin koskeva lakiehdotus, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Yleissopimus Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta (jäljempänä Dublinin yleissopimus) valmisteltiin ennen Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa, 1980-luvun viimeisinä vuosina silloisten 12 jäsenvaltion välisenä yhteistyönä. Yleissopimuksen laadinta ajoitui tilanteeseen, jossa sisämarkkinoiden avaamisen katsottiin edellyttävän myös henkilöiden liikkumisvapauden toteuttamista jäsenvaltioiden alueella, minkä arvioitiin lisäävän ihmisten liikkumista maasta toiseen. Samaan aikaan kolmansista maista jäsenval-

tioihin kohdistuva maahanmuutto ja pakolaisvirta kasvoivat etenkin itäisen Euroopan poliittisten muutosten seurauksena. Tämä lisäsi paitsi maahanmuuttoa kyseisistä maista, myös niiden kautta Euroopan ulkopuolelta unionin jäsenvaltioihin tapahtuvaa maahantuloa.

Sisämarkkinoiden toteutumisen ja itäisen Euroopan avautumisen seurauksena oli odotettavissa myös, että useat samanaikaisesti tai peräkkäin eri valtioissa jätetyt turvapaikkahakemukset yleistyvät. Euroopan unionin jäsenvaltioiden toisistaan poikkeava lainsäädäntö ja turvapaikkahakemusten käsittelymenettely aiheuttivat hakijoiden epätasaista jakautumista niiden kesken ja usein myös

varsin pitkiä käsittelyaikoja. Jäsenvaltiot eivät myöskään pystyneet sopimaan keskenään vastuun jakamisesta. Lisäksi oli todennäköistä, että turvapaikanhakijoiden liikkuminen maasta toiseen johtaisi enenevässä määrin siihen, että mikään valtio ei tunnustaisi velvollisuuttaan ottaa tutkittavaksi heidän hakemuksiaan. Tästä olisi ollut seurauksena, että turvapaikanhakijat kiertäisivät maasta toiseen saamatta pakolaisten oikeusasemaa koskevien kansainvälisten sopimusten edellyttämää suojaa.

Uudessa tilanteessa jäsenvaltiot totesivat tarvitsevänsä ensi vaiheessa ainakin yhteiset säännöt menettelytavasta ja perusteista, joiden avulla määritellään yksittäistapauksissa turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaava jäsenvaltio ja varmistetaan samalla, että turvapaikanhakijaa ei lähetetä maasta toiseen ilman hakemuksen asianmukaista ja kohtuullisessa ajassa tapahtuvaa käsittelyä. Tämä työ annettiin Euroopan yhteisöjen komission vuonna 1986 maahanmuutokysymyksiä käsittelemään asettaman, jäsenvaltioiden edustajista koostuneen työryhmän tehtäväksi.

Perusteista, joiden avulla todetaan turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, päästiin yhteisymmärrykseen ja ne kirjattiin vuonna 1990 valmistuneeseen Dublinin yleissopimukseen. Hakemusten käsittely ja päätöksenteko sen sijaan tapahtuu Dublinin yleissopimuksen mukaan edelleen — toistaiseksi harmonisoimattoman — jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Yleissopimus asettaa kuitenkin keskeisen vähimmäisvaatimuksen kansalliseen lainsäädäntöön: sen on taattava oikeus turvapaikkaan pakolaisten asemaa koskevien kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti ja valtiolla on siten myös velvollisuus käsitellä sille tehty hakemus.

Yleissopimuksen allekirjoittivat Euroopan unionin 11 jäsenvaltiota Dublinissa 15 päivänä kesäkuuta 1990 ja Tanska vuotta myöhemmin, 13 päivänä kesäkuuta 1991. Sen voimaantulo on viivästynyt alun perin kaavailusta pikaisesta aikataulusta. Voimaantulo edellyttää kaikkien alkuperäisten osapuolten ratifiointia tai hyväksymistä, mikä ei ole vielä toteutunut. Vielä puuttuvan Irlannin ratifioinnin odotetaan tapahtuvan siten, että yleissopimus tulisi voimaan alkuperäisten osapuolten kesken syksyn 1997 aikana.

Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopimukseen (SopS 102—103/1994) sisältyvän liittymisehtoja koskevan asiakirjan

3 ja 4 artiklan mukaan Suomen jäsenyys edellyttää, että Suomi yhteisvastuullisesti toteuttaa ja osallistuu neuvoston päättämiin yhteistyöhankkeisiin ja niiden kehittämiseen ja että Suomi liittyy niihin EU:n jäsenvaltioiden välillä tehtyihin tai tehtäviin sopimuksiin, jotka liittyvät erottamattomasti Maastirichtin sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseen oikeus- ja sisäasioiden alalla. Liittymisasiakirjan 3 artiklaan liittyy Itävallan, Suomen ja Ruotsin yhteinen julistus siitä, että niiden jäsenyyden voimaantuloon mennessä EU:n silloisten jäsenvaltioiden keskenään jo sopimia asioita ei uusien jäsenvaltioiden taholta enää avata siinä tarkoitettuihin yleissopimuksiin liittymisen yhteydessä.

Dublinin yleissopimus lukeutuu niihin sopimuksiin, joiden osapuoleksi Suomi on edellä mainitulla tavalla sitoutunut liittymään. Liittyminen tapahtuu Suomen valtiosäännön valtiosopimusten tekemistä koskevien menettelyjen mukaisesti. Yleissopimus tulee siihen liittyvien valtioiden osalta voimaan liittymiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden alussa.

Muista uusista jäsenvaltioista Ruotsi ja Itävalta ovat ilmoittaneet saattavansa lähiaikoina päätökseen yleissopimuksen ratifiointitoimenpiteet.

2. Dublinin yleissopimuksen pääasiallinen sisältö

Yleissopimus on ensimmäinen askel pyrittäessä yhdenmukaistamaan jäsenvaltioiden turvapaikkalainsäädäntöä ja -politiikkaa. Se edellyttää osapuolten antavan turvapaikanhakijoille riittävän suojan Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja siihen liittyvän, New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan pöytäkirjan (SopS 77/1968 ja 78/1968; jäljempänä Geneven yleissopimus ja New Yorkin pöytäkirja) asettamien vähimmäisedellytysten mukaisesti ja toimien yhteistyössä Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa.

Dublinin yleissopimuksen osapuolet sitoutuvat siihen, että kaikki niiden ulkomaalaisten, jotka eivät ole jäsenvaltioiden kansalaisia, tekemät turvapaikkahakemukset tutkitaan. Yleissopimuksen ensisijainen tarkoitus on johdannon mukaisesti turvata turvapaikkahakemuksen käsittely kohtuullisessa ajassa

yhdessä jäsenvaltiossa. Tätä tarkoitusta varten yleissopimuksessa on määritelty perusteet, joiden mukaan yksittäistapauksissa ratkaistaan hakemuksen käsittelystä vastaava jäsenvaltio. Jokaisella jäsenvaltiolla on kuitenkin oikeus ottaa tutkittavaksi sille tehty turvapaikkahakemus hakijan siihen suostuessa, vaikka kyseinen valtio ei sopimusmääräysten mukaan olisi siihen velvollinen.

Yleissopimuksen 4—8 artiklassa ovat perusteet, joiden mukaan hakemuksen käsittelystä vastaava valtio määräytyy. Perusteita sovelletaan siinä järjestyksessä, jossa ne on sopimuksessa lueteltu. Hakemuksen käsittelystä vastaa ensisijaisesti jäsenvaltio, joka on myöntänyt turvapaikanhakijan perheenjäsenelle Geneven yleissopimuksen ja New Yorkin pöytäkirjan tarkoittaman pakolaisaseman, kun perheenjäsen asuu laillisesti kyseisessä valtiossa. Muita määräytymisperusteita ovat oleskeluluvan tai viisumin myöntäminen ja ulkorajan ylittämispaiikka. Ellei muiden perusteiden avulla voida ratkaista käsittelystä vastaavaa valtiota, on käsittelystä vastuussa valtio, johon hakemus on jätetty.

Hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio on velvollinen ottamaan hakijan takaisin toisesta jäsenvaltiosta. Yleissopimukseen sisältyy myös määräyksiä käsittely- ja takaisinottopyyntöjen määräajoista ja menettelytavoista. Siinä on lisäksi määräykset tietojen antamisesta yksittäisistä turvapaikkahakemuksista sekä turvapaikkakysymyksiin liittyvästä yleisestä tietojenvaihdosta. Siinä on niinkään määräykset yleissopimuksen soveltamisen tilapäisestä keskeyttämisestä. Yleissopimuksen soveltamiseen ja muutostarpeisiin liittyviä kysymyksiä käsittelee jäsenvaltioiden edustajista koostuva komitea. Yleissopimukseen ei voi tehdä varaumia ja siihen voi liittyä jokainen valtio, josta tulee Euroopan yhteisöjen jäsen. Yleissopimuksessa ei ole määräyksiä sen irtisanomisesta.

Vaikka Suomi ei ole osallistunut yleissopimuksen valmisteluun, sen keskeiset määräykset vastaavat kuitenkin hyvin myös Suomen lainsäädännössä ja aiemmissa kansainvälisissä sopimuksissamme omaksuttuja periaatteita. Yleissopimuksen 3 artiklan määräykset turvapaikkahakemuksen tutkimatta jättämisestä sekä 4—6 artiklan eräät määräykset hakemuksen hylkäämisperusteista edellyttävät kuitenkin muutoksia ulkomaa-laislakiin.

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoasiain- ja sisäasiainministeriössä virkatyönä ja

sen valmistelun yhteydessä on kuultu oikeusministeriötä, työministeriötä ja ulkomaa-laisvirastoa.

3. Dublinin yleissopimuksen suhde eräisiin muihin kansainvälisiin sopimuksiin

Dublinin yleissopimuksen mukaan turvapaikkahakemusten käsittely jäsenvaltioissa tapahtuu Geneven yleissopimuksen ja New Yorkin pöytäkirjan periaatteiden mukaisesti ja ilman niiden soveltamisalan maantieteellisiä rajoituksia. Tällä sopimusmääräyksellä Dublinin yleissopimus asettaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti tapahtuvassa hakemusten käsittelystä noudatettavat vähimmäisvaatimukset, jotka on määritelty Geneven yleissopimuksessa ja New Yorkin pöytäkirjassa. Kun yleissopimus samalla velvoittaa turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion tutkimaan hakemuksen, Dublinin yleissopimus tunnustaa näin ollen oikeuden turvapaikkaan.

Dublinin yleissopimus ei sisällä viittauksia yleissopimukseen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (SopS 18—19/1990, jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) eikä muihin ihmisoikeuksia koskeviin kansainvälisiin yleissopimuksiin. Sen osapuolina olevat valtiot ovat kuitenkin osapuolia myös keskeisissä ihmisoikeuksia ja perusvapauksia säätelevissä kansainvälisissä yleissopimuksissa. Lisäksi Euroopan unionin perustamissopimus velvoittaa niitä noudattamaan Euroopan ihmisoikeussopimusta ja muita ihmisten perusoikeuksien suojaamiseksi tehtyjä kansainvälisiä sopimuksia, joiden osapuolia ne ovat. Se seikka, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen velvoittavuutta ei ole Dublinin yleissopimuksessa nimenomaisesti todettu, ei rajoita yleissopimuksen osapuolten velvollisuutta noudattaa kyseistä yleissopimusta.

Samanaikaisesti Dublinin yleissopimuksen valmistelun kanssa laadittiin viiden unionin jäsenvaltion — Belgian, Alankomaiden, Luxemburgin, Ranskan ja Saksan — kesken yleissopimus tarkastusten asteittaisesta lakauttamisesta yhteisillä rajoilla vuonna 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta (jäljempänä Schengenin yleissopimus), jolla pyrittiin nopeuttamaan henkilöiden vapaan liikkumisen toteutumista näiden valtioiden alueella. Schengenin yleissopimukseen sisältyy laaja kokonaisuus korvaavia toimen-

piteitä ihmisten vapaan liikkuvuuden aiheuttamien uhkien ja haittojen torjumiseksi. Siihen on sisällytetty muun muassa määräykset turvapaikkahakemusten käsittelystä vastaavan valtion määrittelemisestä, jotka ovat lähes samanlaisia, joskaan eivät niin yksityiskohtaiset kuin Dublinin yleissopimuksen. Schengenin yleissopimus, jonka osapuolina eivät ole kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot, on tarkoitettu väliaikaiseksi järjestelyksi ja sen määräykset syrjäytyvät, kun samoista kysymyksistä sovitaan kaikkia jäsenvaltioita sitovasti. Schengenin yleissopimuksen osapuolet ovatkin sopineet, että Dublinin yleissopimuksen tullessa voimaan Schengenin yleissopimuksen vastaavien määräysten soveltaminen päättyy. Schengenin yleissopimus ei ennätä tulla Suomen osalta voimaan ennen Dublinin yleissopimuksen voimaantuloa.

Dublinin yleissopimuksen valmistelun rinnalla laadittiin jäsenvaltioiden välisenä yhteistyönä myös luonnos yleissopimukseksi henkilöiden liikkumisesta yli Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen (jäljempänä ulkorajasopimus), joka sisältää määräyksiä maahantulotarkastuksesta, oleskeluvasta, maahantulokiellosta, tietojenvaihdosta, viisumipolitiikasta, ulkorajojen laittomasta ylittämisestä sekä kuljetusyhtiöiden vastuusta. Yhdessä Dublinin yleissopimuksen kanssa ulkorajasopimus kattaisi suuren osan Schengenin yleissopimuksen määräyksistä ja korvaisi ne voimaan tullessaan. Ulkorajasopimuksen sisällöstä ei kuitenkaan ole vielä päästy yksimielisyyteen ja Dublinin yleissopimus on sen vuoksi tulossa voimaan ensi vaiheessa ilman sitä täydentäviä ulkorajasopimuksen määräyksiä.

Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken passintarkastusten poistamisesta Pohjoismaiden välisillä rajoilla 12 päivänä heinäkuuta 1957 tehty sopimus, johon Islanti on liittynyt 1 päivästä tammikuuta 1966 lukien (SopS 10/1958 ja 70/1965, jäljempänä pohjoismaainen passintarkastussopimus) sisältää

määräyksiä sopimusvaltioiden ulkorajan valvonnasta ja takaisinottovelvollisuudesta, jotka ovat osin päällekkäisiä Dublinin yleissopimuksen määräysten kanssa. Dublinin yleissopimuksen tultua voimaan niissä pohjoismaissa, jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioita, sovelletaan päällekkäisten määräysten osalta Dublinin yleissopimusta. Suhteessa niihin pohjoismaisen passintarkastussopimuksen osapuolina oleviin valtioihin, jotka eivät ole Euroopan unionin jäseniä, sovelletaan edelleen pohjoismaista passintarkastussopimusta. Tältä osin tilanne kuitenkin muuttuu Islannin ja Norjan sekä Schengenin yleissopimuksen osapuolten ja Suomen, Ruotsin ja Tanskan välillä tehdyn yhteistyösopimuksen seurauksena. Yhteistyösopimuksen voimaantuloon liittyy eräitä erillisjärjestelyjä, yhtenä niistä rinnakkaissopimus Islannin, Norjan ja Dublinin yleissopimuksen osapuolten kesken, jolla saatetaan Dublinin yleissopimuksen määräykset myös Islantia ja Norjaa sitoviksi.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä, ennakoitavissa olevia taloudellisia vaikutuksia.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei ole ennakoitavissa olevia, merkittäviä organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia. On mahdollista, että yleissopimus tulee vaikuttamaan käsiteltävien turvapaikkahakemusten määrään Suomessa, mutta vaikutuksen suuruutta tai edes suuntaa ei ole mahdollista tässä vaiheessa arvioida, koska yleissopimuksen soveltamisesta ei ole vielä kansainvälisiäkään kokemuksia. Yleissopimuksen 18 artiklassa tarkoitetun komitean työskentely tulee tuottamaan jonkin verran lisää tehtäviä komitean valmistelevaan työhönsä osallistuville virkamiehille.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimus ja lakiehdotus

1.1. Yleissopimus

Johdanto

Yleissopimuksen johdanto-osassa todetaan, että jäsenvaltiot takaavat yhteisen humanitaarisen perinteensä mukaisesti pakolaisille riittävän suojan Geneven yleissopimuksen ja New Yorkin pöytäkirjan mukaisesti. Jäsenvaltiot pyrkivät yhdessä luomaan alueen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Yleissopimuksella pyritään välttämään sellainen tilanne, jossa turvapaikanhakija joutuu olemaan epä-tietoinen turvapaikkahakemuksensa käsitte-lyn tuloksesta tai jossa hänet lähetetään peräkkäisesti jäsenvaltiosta toiseen ilman, että hänen hakemuksensa tutkitaan.

Jäsenvaltiot sitoutuvat siihen, että kaikki turvapaikkahakemukset tutkitaan. Turvapaikkahakemus tutkitaan yhdessä jäsenvaltiossa, joka määräytyy sopimuksessa määriteltujen kriteereiden perusteella. Jokainen valtio pitää itsellään oikeuden tutkia turvapaikkahakemus, vaikka se ei olisi siihen yleissopimuksen mukaan velvoitettu.

1 artikla

Artiklassa määritellään yleissopimuksessa käytetyt käsitteet ulkomaalainen, turvapaikkahakemus, turvapaikanhakija, turvapaikkahakemuksen käsittely, oleskelulupa, maahan-tuloviisumi ja kauttakulkuviisumi.

Yleissopimuksen määritelmä ulkomaalaisesta poikkeaa yleisesti käytetystä ja myös ulkomaalaislain sisältämästä määritelmästä, jonka mukaan ulkomaalaisena pidetään henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen. Sopimuksessa ulkomaalaisella tarkoitetaan muita kuin Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden kansalaisia. Mikäli jonkin jäsenvaltion kansalainen hakee toisesta jäsenvaltiosta turvapaikkaa, yleissopimusta ei voida soveltaa häneen.

Yleissopimuksen määritelmä kauttakulkuviisumista poikkeaa tähän saakka Suomessa käytetystä määritelmästä. Sopimuksessa sillä tarkoitetaan myös viisumia, joka oikeuttaa kulkemaan sataman tai lentokentän kautta kulkumatkustajille varatun alueen läpi. Suomen ulkomaalaislainsäädännössä mainittu

kauttakulkuviisumi otetaan käyttöön 1.8.1997 voimaan tulevalla ulkomaalaislain ja -asetuksen muutoksella (606-607/1997).

Muilta osin yleissopimuksessa käytettyjen käsitteiden sisältö vastaa niiden vakiintunutta tulkintaa Suomessa.

2 artikla

Artiklan mukaan jäsenvaltiot vakuuttavat uudelleen sitoutuvansa noudattamaan Geneven yleissopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkin pöytäkirjalla, rajoittamatta näiden asiakirjojen soveltamisaluetta maantieteellisesti. Ne myös sitoutuvat yhteistyöhön Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun toimiston (UNHCR) kanssa näitä asiakirjoja soveltaessaan.

Suomi on ratifioinut Geneven yleissopimuksen ilman maantieteellistä varaumaa ja New Yorkin pöytäkirjan vuonna 1968.

3 artikla

Artikla sisältää sopimuksen peruseriaatteen.

Jäsenvaltiot sitoutuvat tutkimaan minkä tahansa jäsenmaan rajalla tai alueella esitetyn turvapaikkahakemuksen. Kuten 1 artiklassa olevien käsitteiden määrittelyn osalta on todettu, yleissopimus koskee vain kolmansien maiden kansalaisten (muiden kuin Euroopan yhteisöjen jäsenmaiden kansalais-ten) tekemiä turvapaikkahakemuksia.

Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi jäsenvaltio, joka määräytyy yleissopimuksessa määriteltujen arviointiperusteiden mukaisesti. Perusteita sovelletaan siinä järjestyksessä kuin ne on yleissopimuksessa lueteltu.

Yleissopimuksen mukaan turvapaikkahakemuksen tutkimisesta vastuussa olevan valtion on käsiteltävä hakemus kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Yleissopimus ei siten vaikuta kansallisiin turvapaikkamenettelyihin.

Poikkeuksena pääsäännöstä, jonka mukaan vastuussa oleva valtio määräytyy yleissopimuksessa lueteltujen perusteiden mukaan kullakin jäsenvaltiolla on oikeus käsitellä sille jätetty turvapaikkahakemus silloinkin, kun se ei yleissopimuksen mukaan ole siihen velvollinen. Tämä edellyttää kuitenkin turvapaikanhakijan suostumusta. Tällöin jäsenval-

tio, joka sopimuksessa mainittujen arviointiperusteiden mukaan olisi velvollinen käsittelemään hakemuksen, vapautuu velvollisuudesta. Jäsenvaltion, joka on päättänyt ottaa hakemuksen tutkittavakseen, on ilmoitettava mainittujen arviointiperusteiden mukaan vastuussa olevalle jäsenvaltiolle hakemuksen siirrosta.

Yleissopimuksen periaatteisiin kuuluu, että jokainen jäsenvaltio säilyttää oikeuden kansallisen lainsäädäntönsä mukaan lähettää turvapaikanhakija kolmanteen maahan Geneven yleissopimuksen mukaisesti.

Menettely turvapaikkahakemuksen käsitteystä vastaavan valtion ratkaisemiseksi alkaa niin pian kuin turvapaikkahakemus on ensimmäisen kerran jätetty jäsenvaltioon.

Jos turvapaikanhakija peruuttaa jäsenvaltiossa tekemänsä turvapaikkahakemuksen ennen kuin käsittelystä vastuussa oleva valtio on ratkaistu ja hakee toisesta jäsenvaltiosta turvapaikkaa, on ensiksi mainitun jäsenvaltion otettava hänet takaisin, ja menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion selvittämiseksi on saatettava päätökseen. Takaisinottovelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos turvapaikanhakija on välillä poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai jos hän on saanut joltakin jäsenvaltiolta oleskeluluvan, joka on voimassa yli kolme kuukautta.

Suomen ulkomaalaislaki (378/1991) ei sisällä säännöstä siitä, milloin turvapaikkahakemus voidaan jättää tutkittavaksi ottamatta Suomessa. Ulkomaalaislaissa on sen sijaan säännös siitä, milloin turvapaikka voidaan jättää antamatta sekä siitä, milloin turvapaikkahakemus voidaan heti hylätä. Ulkomaalaislain 30 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan turvapaikka voidaan jättää antamatta, jos ulkomaalainen on oleskellut Geneven yleissopimukseen liittyneessä tai muussa turvallisessa valtiossa, jossa hän on hakenut turvapaikkaa tai jossa hänellä olisi oleskelunsa aikana ollut tilaisuus hakea turvapaikkaa. Ulkomaalaislain 32 §:n 3 momentin mukaan turvapaikkahakemus voidaan heti hylätä, jos turvapaikkaa Suomesta hakeva ulkomaalainen saapuu toisesta pohjoismaasta tai maasta, johon hänet 38 §:n 2 momentin säännös huomioon ottaen voidaan palauttaa, eikä perusteita oleskeluluvan myöntämiselle Suomessa 20 §:n säännökset huomioon ottaen ole olemassa eikä hakija myöskään esitä erityistä perustetta, jonka mukaan kyseinen maa ei ole hänelle turvallinen. Edellä maini-

tut lainkohdat eivät ole sopusoinnussa Dublinin yleissopimuksen sen perusperiaatteen kanssa, jonka mukaan turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä jäsenvaltiossa.

Suomen ulkomaalaislaki ei sisällä myöskään säännöstä siitä, milloin turvapaikkahakemus on tutkittava Suomessa siitä huolimatta, että hakemus on jätetty toiseen valtioon. Pohjoismaiden passintarkastussopimus sisältää periaatteen velvollisuudesta ottaa takaisin ulkomaalainen, joka on matkustanut luvattomasti toiseen pohjoismaahan. Esimerkiksi Ruotsissa takaisinottovelvollisuuden osalta ei ole katsottu olevan tarpeellista muuttaa ulkomaalaislakia, koska takaisinottovelvollisuuden voidaan katsoa johtuvan suoraan sopimuksista, esimerkiksi pohjoismaisesta passintarkastussopimuksesta, takaisinottosopimuksista tai Dublinin yleissopimuksesta. Ruotsin ulkomaalaislain muutosesityksen perusteluissa tosin todetaan, että olisi ehkä aiheellista lisätä lakiin säännökset siitä, milloin turvapaikkahakemus on otettava tutkittavaksi Ruotsissa, mutta koska tämä edellyttäisi pitkälle meneviä uudistuksia lakiin, asiaa tulee tutkia laajemmassa yhteydessä myöhemmin. Tämä ratkaisu vaikuttaa myös Suomen kannalta perustellulta, erityisesti kun otetaan huomioon maahanmuutto- ja pakolaispoliittisen toimikunnan (komiteanmietintö 1997:5) ehdotukset ulkomaalaislainsäädännön kokonaisvaltaisemmaksi uudistamiseksi.

4—8 artiklat

Artikloissa määritellään ne perusteet, joiden mukaan turvapaikkahakemuksen tutkimisesta vastuussa oleva jäsenvaltio määräytyy. Artiklat 4—7 sisältävät arviointiperusteet, joita sovelletaan siinä järjestyksessä kuin ne on yleissopimuksessa lueteltu. Näitä täydentävä säännös on 8 artiklassa, jonka mukaan vastuussa oleva valtio määräytyy, jollei se muiden arviointiperusteiden mukaan ole mahdollista.

Ensimmäisenä arviointiperusteena (4 artikla) ovat perhesiteet. Mikäli turvapaikanhakijan perheenjäsenellä on laillinen asuinpaikka ja Geneven yleissopimuksen tarkoittama pakolaisasema toisessa jäsenvaltiossa, tämä jäsenvaltio vastaa turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Lisäedellytyksenä on, että henkilöt, joita asia koskee, sitä haluavat. Perheenjäsenenä pidetään tässä tapauksessa turvapaikanhakijan aviopuolisoa, hänen ala-

ikäistä, alle 18-vuotiasta naimatonta lastaan tai, mikäli turvapaikanhakija itse on alle 18-vuotias ja naimaton, hänen isänsä tai äitiään.

Ulkomaalaislaissa ei ole säännöstä, jonka mukaan turvapaikkahakemus voitaisiin hylätä sillä perusteella, että hakijan perheenjäsen asuu toisessa valtiossa pakolaistatuksella.

Toisena arviointiperusteena (5 artikla) on oleskelulupa tai viisumi toisessa jäsenvaltiossa. Jos turvapaikanhakijalla on voimassa-oleva oleskelulupa, on luvan myöntänyt jäsenvaltio velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen. Jos turvapaikanhakijalla on voimassa-oleva viisumi, on viisumin myöntänyt jäsenvaltio tietyin poikkeuksin velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen.

Artiklassa otetaan huomioon tilanteet, joissa turvapaikanhakijalla on useampia eri jäsenvaltioiden myöntämiä voimassa-olevia oleskelulupia tai viisumeja. Hakemuksen käsittelystä vastaa se valtio, jonka myöntämä oleskelulupa on voimassa pisimpään. Viisumin osalta pääsääntönä on, että se valtio, jonka myöntämän viisumin voimassaolo päättyy viimeisenä, on vastuussa. Mikäli turvapaikanhakijalla on ollut oleskelulupa tai -lupia, joiden voimassaolo on päättynyt vähemmän kuin kaksi vuotta aikaisemmin, tai yksi tai useampia viisumeita, joiden voimassaolo on päättynyt vähemmän kuin kuusi kuukautta aikaisemmin, ja jokin kyseisistä asiakirjoista on oikeuttanut hänet saapumaan jäsenvaltioiden alueelle, yleissopimuksen määräykset vastuussa olevasta valtiosta ovat voimassa niin kauan kuin ulkomaalainen ei ole poistunut jäsenvaltioiden alueelta. Mikäli oleskeluluvan tai lupien voimassaolo olisi päättynyt yli kaksi vuotta aikaisemmin, ja viisumi tai viisumit yli kuusi kuukautta aikaisemmin, eikä ulkomaalainen ole poistunut Euroopan yhteisöjen alueelta, se jäsenvaltio, johon hakemus on jätetty, on velvollinen käsittelemään hakemuksen.

Ulkomaalaislaissa ei ole säännöstä, jonka mukaan oleskelulupa tai viisumi toiseen valtioon olisi peruste olla tutkimatta turvapaikkahakemusta. Ulkomaalaislain 30 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan turvapaikka voidaan jättää antamatta, jos ulkomaalainen on oleskellut Geneven yleissopimukseen liittyneessä tai muussa turvallisessa valtiossa, ja 32 §:n 3 momentin mukaan turvapaikkahakemus voidaan heti hylätä, jos hän on saapunut maasta, johon hänet (38 §:n 2 mo-

mentin säännös huomioon ottaen) voidaan turvallisesti palauttaa. Säännökset eivät edellytä, että hakijalla on oleskelulupa tai viisumi maahan, johon hänet aiotaan palauttaa. Kumpikin lainkohta sen sijaan edellyttää, että hakija on saapunut Suomeen maasta, johon hänet aiotaan palauttaa. Dublinin yleissopimuksen mukaan tämä ei ole välttämätön edellytys, sen sijaan oleskeluluvan tai viisumin olemassaolo on nimenomainen peruste palauttamiselle.

Kolmas vastuuperuste (6 artikla) määräytyy jäsenvaltioiden ulkorajan luvattoman ylityksen perusteella. Jäsenvaltio, johon hakija on tullut luvattomasti ulkorajan ylitse, on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen, mikäli laitton rajanylitys voidaan osoittaa tapahtuneeksi. Vastuu lakkaa kuitenkin, jos osoitetaan, että hakija on ennen turvapaikkahakemuksen jättämistä asunut ainakin kuusi kuukautta siinä jäsenvaltiossa, johon hän jätti turvapaikkahakemuksensa. Tässä tapauksessa viimeksimainittu jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

Ulkomaalaislaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pohjoismaisen passintarkastussopimuksen mukaan voidaan luvatta Suomeen tullut ulkomaalainen tietyin edellytyksin palauttaa toiseen pohjoismaahan, ja Suomella on vastaavissa tilanteissa ulkomaalaisen takaisinottovelvollisuus toisesta pohjoismaasta.

Neljäs arviointiperuste (7 artikla) liittyy myös ulkorajoihin. Vastuu turvapaikkahakemuksen käsittelystä on sillä jäsenvaltiolla, joka on velvollinen suorittamaan ulkomaalaisen maahantulotarkastuksen jäsenvaltioiden alueelle saavuttaessa. Poikkeuksena tästä säännöstä on tilanne, jossa ulkomaalainen saavuttuaan viisumivapaasti jäsenvaltioon jättää turvapaikkahakemuksensa toiseen jäsenvaltioon, jossa häneltä ei myöskään vaadita viisumia. Näissä tapauksissa viimeksimainittu valtio on vastuussa. Jäsenvaltion, joka sallii lentokenttensä kauttakulkualueelle tulon ilman viisumia, ei ennen ulkorajasopimuksen voimaantuloa katsota olevan vastuussa niiden matkustajien maahantulotarkastuksesta, jotka eivät poistu kauttakulkualueelta. Jos turvapaikkahakemus jätetään jäsenvaltioon kauttakulumatkan aikana lentokentällä, on kyseinen valtio velvollinen käsittelemään hakemuksen.

Ulkomaalaislaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pohjoismaisen passintarkastussopimuksen takaisinottovelvollisuus syntyy, kun

ulkomaalainen on matkustanut pohjoismaasta toiseen ilman lupaa. Dublinin yleissopimuksessa edellytetään myös, että matkustaminen ensimmäiseen, rajavalvonnasta vastuussa olevaan valtioon, on tapahtunut ilman lupaa.

Suomen ulkomaalaislaki ei ole tähän saakka edellyttänyt viisumia ulkomaalaiselta, joka matkustaa lentokentän kauttakulkualueen kautta. Dublinin yleissopimus ei myöskään edellytä sellaisen viisumin käyttöönottoa. Eduskunta on kuitenkin 4.6.1997 hyväksynyt lain ulkomaalaislain 12 §:n muuttamisesta Euroopan unionin neuvoston lentokenttien kauttakulkujärjestelyistä tekemän päätöksen edellyttämällä tavalla siten, että lakiin lisätään uutena viisumilajina lentokentän kauttakulkuviisumi (606/1997). Tarvittavat muutokset on tehty myös ulkomaalaisasetukseen (607/1997). Laki ja asetus tulivat voimaan 1.8.1997.

8 artikla sisältää vastuunmäärittelyn osalta täydentävän säännöksen. Sen mukaan turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaa ensimmäinen jäsenvaltio, johon turvapaikkahakemus on jätetty, jollei sopimuksessa lueteltujen arviointiperusteiden perusteella voida määrätä turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavaa jäsenvaltiota.

Artikloissa 4—8 olevat vastuunmäärittelyn perusteet eivät ole sopusoinnussa Suomen ulkomaalaislain säännösten kanssa. Tämän vuoksi ulkomaalaislain 32 §:n 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että turvapaikkahakemus voidaan heti hylätä, mikäli ulkomaalainen voidaan palauttaa toiseen valtioon, joka on liittynyt Dublinin yleissopimukseen. Tämän lisäksi 30 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 5) kohta, jonka mukaan turvapaikka voidaan jättää antamatta erityisesti, jos Dublinin yleissopimuksen mukaan toinen sopimusvaltio on velvollinen ottamaan takaisin ulkomaalaisen.

9 artikla

Artikla sisältää vastuuta koskevan poikkeussäännöksen. Jäsenvaltio voi, vaikkei se yleissopimuksessa määriteltyjen arviointiperusteiden mukaan olisikaan velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemusta, käsitellä turvapaikkahakemuksen humanitaarisista syistä, erityisesti perhesyiden tai kulttuuriin liittyvien seikkojen vuoksi. Tämä edellyttää toisen jäsenvaltion pyyntöä ja turvapaikanhakijan toivomusta käsittelyn siirtämisestä. Jos jäsenvaltion, jonka puoleen on käännytty,

suostuu pyyntöön, siirtyy vastuu hakemuksen käsittelystä tälle valtiolle.

Säännös ei ole ongelmallinen ulkomaalaislain kannalta. Ulkomaalaislain 30 §:n 2 momentin 3 kohdan ja 32 §:n 3 momentin säännökset eivät ole ehdottomia. Kyseisiin lainkohtiin ehdotetut muutokset olisivat niinkään mahdollisia, mikä antaisi Suomen viranomaisille mahdollisuuden ottaa turvapaikkahakemus tutkittavaksi, vaikka siihen yleissopimuksen perusteella ei olisikaan velvollisuutta.

10 artikla

Artiklassa määritellään tarkemmin se, mitä velvollisuuteen turvapaikkahakemuksen tutkimisesta sisältyy. Siihen kuuluu vastuun ottaminen turvapaikanhakijasta ja turvapaikkahakemuksen käsittelyn loppuunsaattaminen. Velvollisuus ottaa vastuu koskee myös turvapaikanhakijaa, joka on peruuttanut hakemuksensa ja hakenut turvapaikkaa toisesta jäsenvaltiosta, sekä turvapaikanhakijaa, jonka turvapaikkahakemus on hylätty ja joka oleskelee laittomasti toisessa jäsenvaltiossa. Jos toinen jäsenvaltio myöntää hakijalle yli kolmen kuukauden pituisen oleskeluluvan, takaisinottovelvollisuus ja turvapaikkahakemuksen käsittelyn loppuunsaattaminen siirtyy tälle jäsenvaltiolle.

Vastuu turvapaikanhakijasta, jonka turvapaikkahakemuksen käsittely on kesken, lakkaa, jos hakija on poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi. Vastuu turvapaikanhakijasta, jonka turvapaikkahakemuksen käsittely on kesken tai joka on peruuttanut hakemuksensa, lakkaa, jos turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio, sen jälkeen kun hakemus on peruutettu tai hylätty, ryhtyy tarvittaviin toimiin ulkomaalaisen palauttamiseksi kotimaahansa tai toiseen maahan, johon hän voi laillisesti saapua.

Suomen ulkomaalaislaki ei sisällä säännöstä siitä, milloin turvapaikkahakemus on tutkittava Suomessa. Ulkomaalaisen takaisinottovelvollisuudesta ei myöskään ole säädetty ulkomaalaislaissa. Pohjoismaainen passintarkastussopimus sisältää periaatteen velvollisuudesta ottaa takaisin ulkomaalainen, joka on matkustanut luvattomasti toiseen pohjoismaahan. Suomella on lisäksi voimassa kahdenvälinen takaisinottosopimus Viron ja Latvian kanssa.

Vastuun ottamisen osalta, kuten 3 artiklan

kohdalla on selostettu, ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa ulkomaalaislakia, koska velvollisuuden voidaan katsoa johtuvan suoraan sopimuksesta. Kun turvapaikanhakija on vastaanotettu, on tästä luonnollisena seurauksena se, että hänen turvapaikkahakemuksensa tutkitaan.

11—13 artiklat

Artikloissa on kyse niistä menettelytavoista, joilla käsittelyvastuun siirto toteutetaan. Artiklat sisältävät määräaikoja.

Vastuun ottamista koskeva pyyntö toiselle jäsenvaltiolle on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa turvapaikkahakemuksen jättöpäivästä lukien. Pyyntöön on sisällytettävä tarpeelliset tiedot, joiden perusteella pyynnön saanut valtio voi todeta yleissopimuksen mukaisen velvollisuutensa. Vastuu määräytyy turvapaikkahakemuksen tekohetkellä vallinneen tilanteen mukaan.

Vastuun ottamista koskevaan pyyntöön on vastattava kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Jos pyyntöön ei vastata määräajassa, siihen katsotaan suostutun.

Turvapaikanhakija on siirrettävä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon kuukauden kuluessa vastuun ottamista koskevan pyynnön hyväksymisestä tai siitä, kun siirtopäätöstä vastustavan ulkomaalaisen valitus on ratkaistu, mikäli valituksella on ollut täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus.

Vertailun vuoksi voidaan todeta, että pohjoismaisen passintarkastussopimuksen sisältämä aikaraja takaisinottoopyynnölle on lyhyempi (kuukausi) kuin Dublinin yleissopimuksessa. Takaisinottovelvollisuus lakkaa pohjoismaisen passintarkastussopimuksen mukaan myös aikaisemmin, koska se ei koske ulkomaalaista, joka on oleskellut takaisinottoopyynnön tehneessä valtiossa vähintään kuusi kuukautta. Dublinin yleissopimuksessa määräajat alkavat turvapaikkahakemuksen tekoajankohdasta.

14 artikla

Artiklan mukaan jäsenvaltiot vaihtavat keskenään tietoja turvapaikka-asioiden käsittelyssä sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä hallinnollisista määräyksistä ja käytännöistä. Ne vaihtavat neljännesvuositain myös tilastotietoja kuukausittain saapuneista turvapaikanhakijoista kansallisuuden mukaan jaoteltuna.

Edellä mainitun lisäksi jäsenvaltiot voivat keskenään vaihtaa yleisluontoisia tietoja turvapaikkahakemuksiin liittyvistä uusista suunnauksista ja turvapaikanhakijoiden kotimaassa tai viimeisessä oleskelumaassa vallitsevasta tilanteesta. Jos näitä tietoja antava jäsenvaltio haluaa, että tiedot pidetään salassa, toisten jäsenvaltioiden on noudatettava tätä toivomusta.

Artiklan sisältämää yleisellä tasolla tapahtuvaa tietojenvaihtoa tapahtuu jo nyt Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä oikeus- ja sisäasiainneuvoston alaisessa CIREA -työryhmässä (turvapaikkaa koskevien asioiden tiedotus-, tarkastelu- ja tietojenvaihtokeskus).

15 artikla

Artikla käsittelee yksittäistapauksissa tapahtuvaa, turvapaikanhakijoita ja turvapaikkahakemuksia koskevaa tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden välillä. Toiselle jäsenvaltiolle on annettava sen pyytäessä tietoja, jotka ovat tarpeen sen ratkaisemiseksi, mikä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen tai turvapaikkahakemuksen käsittelemiseksi taikka sopimuksen mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Tiedot voivat koskea hakijan ja tarvittaessa hänen perheenjäsenensä henkilötietoja. Henkilötietoihin kuuluvat nimi, kansalaisuus ja syntymäaika ja -paikka. Tiedot voivat koskea myös henkilöllisyystodistuksia ja matkustusasiakirjoja ja muita seikkoja, jotka ovat välttämättömiä henkilöllisyyden toteamiseksi. Tiedot voivat koskea myös henkilön oleskelupaikkoja ja matkareittejä, jäsenvaltion myöntämiä viisumeita tai oleskelulupia ja paikkaa, johon hakemus on jätetty, sekä turvapaikkahakemuksen jättöpäivää, hakemuksen käsittelyvaihetta ja asiassa mahdollisesti tehtyä päätöstä.

Jäsenvaltio voi pyytää toiselta jäsenvaltiolta tietoja myös turvapaikanhakijan hakemuksen perusteista sekä turvapaikkapäätöksen perusteista. Tällaisten tietojen luovuttamiseen on saatava turvapaikanhakijan suostumus, ja päätös tietojen luovuttamisesta on jäsenvaltion harkinnassa.

Tietojenvaihto voi tapahtua ainoastaan sellaisten viranomaisen kesken, jotka kukin jäsenvaltio on ilmoittanut 18 artiklassa tarkoitettulle komitealle. Vaihdettuja tietoja saa käyttää vain sen ratkaisemiseksi, mikä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen, turvapaikkahakemuksen

käsittelmiseksi tai sopimuksen mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi.

Jäsenvaltioissa tietoja voidaan toimittaa viranomaisille ja tuomioistuimille, joiden tehtävänä on päättää siitä, mikä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen, jotka käsittelevät turvapaikkahakemuksia tai joiden velvollisuutena on panna täytäntöön sopimuksen mukaiset velvoitteet.

Tietoja antavan jäsenvaltion on varmistettava tietojen paikkansapitävyys ja se, että tiedot ovat ajan tasalla. Jos on luovutettu virheellisiä tietoja tai sellaisia tietoja, joita ei olisi pitänyt antaa, on tiedot luovuttaneen jäsenvaltion asian ilmetessä välittömästi ilmoitettava siitä tiedot vastaanottaneelle jäsenvaltiolle, jonka velvollisuutena on oikaista tiedot tai hävittää ne. Turvapaikanhakijalla on oikeus tutustua itseään koskeviin vaihdettaviin tietoihin. Hänellä on oikeus vaatia tietojen korjaamista tai poistamista, mikäli ne ovat virheellisiä tai jos niitä ei olisi saanut luovuttaa.

Jäsenvaltion on rekisteröitävä tietojen antaminen ja vastaanottaminen. Tietoja ei saa säilyttää pidempään kuin on tarpeen niiden päämäärien saavuttamiseksi, joiden vuoksi tietoja on vaihdettu. Luovutettaville tiedoille on annettava sama suoja kuin samanlaisille tiedoille vastaanottavassa valtiossa.

Jos jäsenvaltio haluaa tietokoneistaa tiedot tai osan niistä, se on mahdollista ainoastaan, jos kyseinen valtio on liittynyt yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehtyyn yleissopimukseen (SopS 36/1992) ja antanut kansalliselle elimelle tehtäväksi sopimuksen mukaisesti toimitettujen tietojen käsittelyn ja käytön valvonnan.

Koska tietojenvaihto on 15 artiklassa nimienomaisesti rajattu yksittäistapauksia koskeväksi, sovelletaan Suomessa tietojen luovuttamiseen ja vastaanotettujen tietojen käsittelyyn pääosin lakia yleisten asiakirjojen julkisuudesta (83/1951) ja eräitä poikkeuksia yleisten asiakirjojen julkisuudesta sisältävää asetusta (650/1951). Eräissä yleissopimuksen tarkoittamissa tapauksissa tulevat sovellettavaksi myös henkilörekisterilaki (471/1987) ja henkilörekisteriasetus (476/1987). Lisäksi 15 artiklan määräysten arviointiin vaikuttavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin yksilöiden suojelusta ja henkilötietojen käsittelystä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (95/46/EY) sisältyvät määräykset, joiden sisällyttämistä Suomen lain-

säädäntöön on valmisteltu henkilötietotoimikunnassa (komiteanmietintö 1997:9). Dublinin yleissopimuksen 15 artiklan määräykset eivät edellytä muutoksia Suomen lainsäädäntöön.

Yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevan lain 6 §:n (739/1988) mukaan jokaisella on oikeus saada tieto asiakirjasta, joka on lain 3, 4 ja 5 §:n perusteella julkinen. Oikeutta ei ole rajattu koskemaan vain Suomen kansalaisia tai suomalaisia viranomaisia, joten sen mukaisesti tietojen antaminen myös ulkomaan kansalaiselle ja viranomaisille on mahdollista silloin, kun asiakirja on julkinen. Asetuksessa on säädetty poikkeuksista yleisten asiakirjojen julkisuusperiaatteen. Asetuksen 1 §:n 1 momentin 2a kohta (1558/1994) määrää salassa pidettäväksi asiakirjat, jotka koskevat Suomen suhteita toiseen valtioon tai kansainväliseen järjestöön, jotka liittyvät kansainvälisessä toimielimessä käsiteltävään asiaan ja jotka koskevat Suomen valtion, Suomen kansalaisten tai Suomessa oleskelevien henkilöiden suhteita toisen valtion viranomaisiin. Tällaiset asiakirjat ovat kuitenkin salassa pidettäviä vain siinä tapauksessa, että tiedon antaminen niistä aiheuttaisi vahinkoa tai haittaa Suomen kansainvälisille suhteille tai edellytyksille toimia kansainvälisessä yhteistyössä. Koska yleissopimuksessa määrätty tietojenvaihto tapahtuu kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi, 1 §:n 1 momentti 2a kohdan salassapitomääräys tuskin tulee sovellettavaksi yleissopimuksen 15 artiklan mukaiseen tietojenvaihtoon.

Eräissä Suomen tekemissä kahdenvälisissä, laittomasti maahan tulleiden henkilöiden takaisinottamista koskevilla sopimuksissa on omaksuttu samansisältöinen tietojenvaihtoa koskeva periaate kuin Dublinin yleissopimuksessa. Niiden voimaansaattamisen yhteydessä on todettu tietojenvaihtoa koskevien määräysten vastaavan Suomen lainsäädäntöä edellä selostetun mukaisesti.

Henkilörekisterilaissa ja -asetuksessa on määrättyä henkilötietojen luovuttamisesta ulkomaille, kun kysymyksessä on massaluovutus tai arkaluontoisena otantana tapahtuva luovutus. Dublinin yleissopimus tosin koskee vain tietojen luovuttamista yksittäistapauksissa, mutta henkilörekisterilain mukaan massaluovutukseksi katsotaan paitsi koko henkilörekisterin tai suurehkoa määrää rekisteröityjä koskevien henkilötietojen luovuttaminen, myös henkilötietojen luovutta-

minen automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa riippumatta luovutettujen tietojen määrästä (2§ 8 kohta). Yleissopimuksen perusteella tapahtuva tietojenvaihto on siten ainakin teoriassa mahdollista toteuttaa myös tavalla, jonka johdosta luovuttamisen edellytyksiä olisi arvioitava massaluovutusta koskevien säännösten perusteella.

Henkilörekisterilain 22 §:n mukaan henkilörekisterissä olevia tai sitä varten kerättyjä henkilötietoja saa ilman tietosuojalautakunnan lupaa taikka rekisteröidyn suostumusta tai toimeksiantoa luovuttaa massaluovutuksena tai arkaluontoisena otantana vain sellaiseen maahan, jonka lainsäädäntö vastaa henkilörekisterilain säännöksiä. Tällaisista maista säädetään tarkemmin asetuksella. Henkilörekisteriasetuksen 13 §:n mukaan henkilötietoja saa luovuttaa ilman tietosuojalautakunnan lupaa tai asianomaisen suostumusta niihin maihin, jotka ovat liittyneet yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevaan yleissopimukseen (SopS 36/1992). Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat kyseisen yleissopimuksen osapuolia lukuunottamatta Italiaa, jossa on äskettäin annettu yleissopimuksessa asetetut vähimmäisvaatimukset täyttävä tietosuojalainsäädäntö ja valmistellaan parhaillaan liittymistä edellämainittuun yleissopimukseen. Myös Kreikasta lainsäädäntö on tosin toistaiseksi puuttunut, mutta se on edellä mainitun yleissopimuksen osapuoli. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (95/46/EY) velvoittaa jäsenvaltioita lokakuuhun 1998 mennessä saattamaan tietosuojalainsäädäntönsä yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevan yleissopimuksen edellyttämälle tasolle. Viimeistään tällöin tulee mahdolliseksi tietojen luovuttaminen myös massaluovutukseksi katsottavalla tavalla Suomesta kaikkiin jäsenvaltioihin. Kuten edellä on todettu, mainitut rajoitukset eivät koske tavanomaisia yksittäistapauksissa tapahtuvaa tietojenvaihtoa.

Henkilörekisterilain 9 §:ssä on määräys rekisterinpitäjän velvollisuudesta varmistaa rekisteriin merkittävien tietojen paikkansapitävyys, 11 §:ssä rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusoikeudesta, 12 §:ssä tarkastusoikeuden rajoituksista ja 15 §:ssä virheiden oikaisusta. Ne vastaavat Dublinin yleissopimuksen 15 artiklan määräyksiä. Tosin on

huomattava, että yleissopimuksen 15 artiklan 7 kohdan sanamuodon mukaisesti turvapainhakijalla on ehdoton oikeus tutustua häntä koskeviin vaihdettaviin tietoihin niin kauan kuin ne ovat käytettävissä. Suomen henkilörekisterilaissa samoin kuin edellämainitussa direktiivissä, joka on annettu vuona 1995, yleissopimuksen valmistumisen jälkeen, on säädetty eräitä poikkeuksia rekisteröidyn tarkastusoikeuteen. Direktiivi saatetaan voimaan kaikkien jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä vuoden 1998 lokaan kuuhun mennessä. Tältä osin Dublinin yleissopimuksen vastaavaa määräystä lienee tulkittava direktiivin ja sen mukaisesti muutettavan kansallisen lainsäädännön rajoitukset huomioonottaen.

16 artikla

Artiklan mukaan yleissopimuksen tarkistamiseksi tai muuttamiseksi Euroopan unionin puheenjohtajamaa voi kutsua koolle 18 artiklan tarkoittaman komitean, joka voi päättää muutoksista tai tarkistuksista. Jäsenvaltiot voivat tehdä komitealle yleissopimuksen tarkistamista koskevia ehdotuksia. Muutoksista komitea päättää yksimielisesti. Komitean hyväksymät muutokset tulevat voimaan 22 artiklan määräysten mukaisesti.

17 artikla

Jos jäsenvaltiolla on vaikeuksia yleissopimuksen soveltamisessa, jotka johtuvat olosuhteiden muuttumisesta, se voi saattaa asian 18 artiklassa tarkoitetun komitean käsiteltäväksi. Komitea voi antaa jäsenvaltiolle luvan keskeyttää tilapäisesti yleissopimuksen soveltaminen, jos vaikeudet ovat jatkuneet kuusi kuukautta. Lupa voidaan antaa, mikäli Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 8 a artiklan päämäärien toteutuminen ei vaarannu eikä jäsenvaltioiden muut kansainväliset velvoitteet tämän takia esty.

18 artikla

Artiklan perusteella asetetaan komitea, jossa on edustaja kunkin jäsenvaltion hallituksesta. Komitean puheenjohtajana toimii valtio, jolla on Euroopan unionin puheenjohtajuus. Komissio voi osallistua komiteassa asioiden käsittelyyn.

Komitea käsittelee jäsenvaltion pyynnöstä yleissopimuksen soveltamista tai tulkintaa

koskevat yleisluontoiset kysymykset. Komitea hyväksyy yleissopimuksen tarkistamista ja muuttamista koskevat päätökset. Se päättää turvapaikanhakijoiden takaisinottoa koskevan menettelyn yksityiskohdista ja jäsenvaltiolle annettavasta luvasta olla väliaikaisesti soveltamatta yleissopimusta.

Komitea tekee päätöksensä yksimielisesti lukuunottamatta poikkeuslupan antamista, josta päätetään kahden kolmasosan enemmistöllä. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä ja se voi asettaa työryhmiä.

19 artikla

Artikla sisältää eräitä alueellisia poikkeuksia sopimuksen soveltamisalaan. Tanskan osalta yleissopimus ei koske Färsaaria ja Grönlantia, ellei Tanska toisin ilmoita. Ranskan ja Alankomaiden osalta se koskee vain niiden Euroopassa olevaa aluetta. Iso-Britannian osalta yleissopimus koskee vain Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa, mutta se ei koske Euroopassa olevia alueita, joiden ulkosuhteista se on vastuussa, jollei se toisin ilmoita.

20 artikla

Artiklan mukaan yleissopimukseen ei voida tehdä varauksia.

21 artikla

Artiklan mukaan yleissopimukseen voi liittyä jokainen Euroopan yhteisöjen jäsenvaltio. Yleissopimus tulee tällöin voimaan liittymiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

22 artikla

Artikla sisältää voimaantulomääräykset. Yleissopimuksen ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Irlannin hallituksen huostaan, joka ilmoittaa tallettamisesta muiden jäsenvaltioiden hallituksille. Yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeinen allekirjoittajavaltio tallettaa ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

1.2. Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

Dublinin yleissopimus sisältää periaatteen

turvapaikkahakemuksen käsittelemisestä vain yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Ulkomaalaislain 30 § ja 32 §:n 3 momentti eivät kata tätä sopimuksen periaatetta. Siksi ehdotetaan, että ulkomaalaislain 30 §:n 2 momenttiin lisätään uusi 5) kohta, jonka mukaan turvapaikka voidaan jättää antamatta erityisesti, jos Dublinin yleissopimuksen mukaan toinen sopimusvaltio on velvollinen ottamaan vastuun turvapaikanhakijasta. Saman periaatteen mukaisesti ulkomaalaislain 32 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan turvapaikkahakemus voidaan heti hylätä, jos ulkomaalainen voidaan Dublinin yleissopimuksen mukaan lähettää toiseen valtioon, joka on yleissopimuksen mukaan vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

Yleissopimuksen 9 artiklan poikkeussäännöksen mukaan jäsenvaltio voi käsitellä hakemuksen, vaikka sillä ei yleissopimuksen mukaista velvoitetta siihen olisikaan. Tämä poikkeussäännös ei edellytä ulkomaalaislain muutosta, koska sen 30 §:n ja 32 §:n sanamuodot ovat ehdollisia, mikä toisaalta mahdollistaa turvapaikan myöntämisen silloinkin, kun lain mukaan olisi mahdollista jättää se antamatta (30 §) ja toisaalta mahdollistaa sen, ettei turvapaikkahakemusta heti hylätä, vaikka lain mukaan (32 §) se olisi mahdollista. Ehdotetut ulkomaalaislain 30 §:n 32 §:n muutokset ovat sanamuodoiltaan myös ehdollisia, eivätkä siten estä Suomen viranomaisia ottamasta tutkittavaksi ja antamasta turvapaikkaa myös silloin, kun yleissopimuksen mukaan hakemuksen tutkimisvelvollisuutta ei ole.

Ulkomaalaislain 33 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi kolmas momentti, jonka mukaan Suomessa yleissopimuksen mukaisesta turvapaikanhakijasta vastuun ottamisesta ja toisaalta pyynnön tekemisestä toiselle sopimusvaltiolle päättää ulkomaalaisvirasto.

2. Voimaantulo

Dublinin yleissopimus ei ole vielä tullut voimaan. Viimeinen kahdestatoista yleissopimuksen allekirjoittajavaltioista, Irlanti, ratifioinee yleissopimuksen siten, että se voi tulla voimaan näissä kahdessatoista valtiossa syksyn 1997 aikana. Suomen osalta se tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun ratifioimiskirja on talletettu Irlannin hallituksen huostaan.

Esitykseen liittyvä laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan sopimuksen kanssa.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Suomen ulkomaalaislainsäädäntö vastaa pääosin Dublinin yleissopimuksen velvoitteita. Yleissopimukseen sisältyy kuitenkin sellaisia turvapaikkahakemuksen tutkimatta jättämiseen liittyviä määräyksiä, jotka edellyttävät ulkomaalaislain muuttamista.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsitte-lystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta Dublinissa 15 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyn yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska yleissopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 30 §:n 2 momenttiin uusi 5 kohta, 32 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 639/1993, uusi 4 momentti ja 33 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 154/1995, uusi 3 momentti seuraavasti:

30 §

5) Dublinissa 15 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyn yleissopimuksen Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta (jäljempänä *Dublinin yleissopimus*) mukaan toinen sopimusvaltio on velvollinen ottamaan vastuun turvapaikanhakijasta.

32 §

Turvapaikkahakemus voidaan myös heti hylätä, jos hakija voidaan lähettää toiseen valtioon, joka on Dublinin yleissopimuksen mukaan vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

33 §

Päätöksen Dublinin yleissopimuksen mukaisesta turvapaikanhakijasta vastuun ottamisesta ja pyynnön tekemisestä toiselle sopimusvaltiolle tekee ulkomaalaisvirasto.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

YLEISSOPIMUS

**EUROOPAN YHTEISÖJEN JÄSEN-
VALTIOON JÄTETYN
TURVAPAIKKAHAKEMUKSEN
KÄSITTELYSTÄ VASTUUSSA OLEVAN
VALTION RATKAISEMISESTA**

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS,
HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR,
SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,
HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS,
RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
IRLANNIN PRESIDENTTI,
ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA,
HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKO-MAIDEN KUNINGATAR,
PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR, jotka

OTTAVAT HUOMIOON Eurooppa-neuvoston 8 ja 9 päivänä joulukuuta 1989 Strasbourgissa pitämässään kokouksessa asettaman päämäärän turvapaikkapolitiikan yhtenäistämiseksi,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET yhteisen humanitaarisen perinteensä mukaisesti taata pakolaisille riittävän suojan Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä pöytäkirjalla, jäljempänä "Geneven yleissopimus" ja "New Yorkin pöytäkirja",

CONVENTION

**DETERMINING THE STATE
RESPONSIBLE FOR EXAMINING
APPLICATIONS FOR ASYLUM
LODGED IN ONE OF THE MEMBER
STATES OF THE EUROPEAN
COMMUNITIES**

HIS MAJESTY THE KING OF THE BELGIANS,
HER MAJESTY THE QUEEN OF DENMARK,
THE PRESIDENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,
THE PRESIDENT OF THE HELLENIC REPUBLIC,
HIS MAJESTY THE KING OF SPAIN,
THE PRESIDENT OF THE FRENCH REPUBLIC,
THE PRESIDENT OF IRELAND,
THE PRESIDENT OF THE ITALIAN REPUBLIC,
HIS ROYAL HIGHNESS THE GRAND DUKE OF LUXEMBOURG,

HER MAJESTY THE QUEEN OF THE NETHERLANDS,
THE PRESIDENT OF THE PORTUGUESE REPUBLIC,
HER MAJESTY THE QUEEN OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

HAVING REGARD to the objective, fixed by the European Council meeting in Strasbourg on 8 and 9 December 1989, of the harmonization of their asylum policies;

DETERMINED, in keeping with their common humanitarian tradition, to guarantee adequate protection to refugees in accordance with the terms of the Geneva Convention of 28 July 1951, as amended by the New York Protocol of 31 January 1967 relating to the Status of Refugees, hereinafter referred to as the "Geneva Convention" and the "New York Protocol" respectively;

PYRKIVÄT yhdessä luomaan alueen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan erityisesti henkilöiden vapaa liikkuvuus Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen mukaisesti, sellaisena kuin se on yhtenäisasiakirjalla muutettuna,

OVAT TIETOISIA siitä, että tämän päämäärän toteuttamiseksi on tarpeen toteuttaa toimenpiteet sellaisten tilanteiden välttämiseksi, joissa turvapaikanhakija joutuu liian kauan olemaan epätietoinen turvapaikkahakemuksen käsittelyn tuloksesta, ja sen takaimiseksi kaikille turvapaikanhakijoille, että jokin jäsenvaltio käsittelee heidän hakemuksensa ja ettei turvapaikanhakijoita lähetetä jäsenvaltiosta toiseen, ilman että mikään näistä valtioista myöntää olevansa toimivaltainen käsittelemään turvapaikkahakemuksen,

HALUAVAT jatkaa vuoropuhelua Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa edellä mainittujen päämäärien saavuttamiseksi, ja

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET tätä yleissopimusta sovellettaessa olla yhteistyössä usein eri tavoin, mukaan lukien tietojen vaihto,

OVAT PÄÄTTÄNEET TEHDÄ TÄMÄN YLEISSOPIMUKSEN JA OVAT TÄTÄ VARTEN NIMENNEET TÄYSIVALTAAIKSI EDUSTAJIKSEEN:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS

varapääministeri, oikeusministeri, pienten ja keskisuurten yritysten sekä itsenäisten ammatinharjoittajien kysymyksiä käsittelevä ministeri Melchior WATHELETin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR

oikeusministeri Hans ENGELLin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI

Saksan liittotasavallan Dublinissa olevan suurlähettilään tohtori Helmut RÜCKRIEGELin ja liittotasavallan sisäasiainministeri Wolfgang SCHÄUBLEn,

CONSIDERING the joint objective of an area without internal frontiers in which the free movement of persons shall, in particular, be ensured, in accordance with the provisions of the Treaty establishing the European Economic Community, as amended by the Single European Act;

AWARE of the need, in pursuit of this objective, to take measures to avoid any situations arising, with the result that applicants for asylum are left in doubt for too long as regards the likely outcome of their applications and concerned to provide all applicants for asylum with a guarantee that their applications will be examined by one of the Member States and to ensure that applicants for asylum are not referred successively from one Member State to another without any of these States acknowledging itself to be competent to examine the application for asylum;

DESIRING to continue the dialogue with the United Nations High Commissioner for Refugees in order to achieve the above objectives;

DETERMINED to cooperate closely in the application of this Convention through various means, including exchanges of information,

HAVE DECIDED TO CONCLUDE THIS CONVENTION AND TO THIS END HAVE DESIGNATED AS THEIR PLENIPOTENTIARIES:

HIS MAJESTY THE KING OF THE BELGIANS,

Melchior WATHELET, Deputy Prime Minister, Minister for Justice, Small and Medium-sized Businesses and the Self-Employed

HER MAJESTY THE QUEEN OF DENMARK,

Hans ENGELL, Minister for Justice

THE PRESIDENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

Dr Helmut RÜCKRIEGEL, Ambassador of the Federal Republic of Germany at Dublin, Wolfgang SCHÄUBLE, Federal Minister for the Interior

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI
yleisen järjestyksen ministeri Ionnis VASSILIADESin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS
sisäasiainministeri Jose Luis CORCUERAn,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI
sisäasiainministeri Pierre JOXEn,

IRLANNIN PRESIDENTTI
oikeusministeri, liikenneministeri Ray BURKEN,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI
sisäasiainministeri Antonio GAVAn,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA
opetusministeri, oikeusministeri, siviililähtöministeri Marc FISCHBACHin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIKEN KUNINGATAR
oikeusministeri, Alankomaiden Antilleja ja Arubaa koskevien asioiden ministeri Ernst Maurits Henricus HIRSCH BALLINin,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI
sisäasiainministeri Manuel PEREIRAn ja

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR
sisäasiainministeriön valtiosihteeri (sisäministeri) David WADDINGTONin ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan Dublinissa olevan suurlähettilään KCMG Nicolas Maxted FENNin,

JOTKA, vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

THE PRESIDENT OF THE HELLENIC REPUBLIC,
Ioannis VASSILIADES, Minister for Public Order

HIS MAJESTY THE KING OF SPAIN,
José Luis CORCUERA, Minister for the Interior

THE PRESIDENT OF THE FRENCH REPUBLIC,
Pierre JOXE, Minister for the Interior

THE PRESIDENT OF IRELAND,
Ray BURKE, Minister for Justice and Minister for Communications

THE PRESIDENT OF THE ITALIAN REPUBLIC,
Antonio GAVA, Minister for the Interior

HIS ROYAL HIGHNESS THE GRAND DUKE OF LUXEMBOURG,
Marc FISCHBACH, Minister for Education, Minister for Justice, Minister for the Civil Service

HER MAJESTY THE QUEEN OF THE NETHERLANDS,
Ernst Maurits Henricus HIRSCH BALLIN, Minister for Justice and Minister for matters concerning the Netherlands Antilles and Aruba

THE PRESIDENT OF THE PORTUGUESE REPUBLIC,
Manuel PEREIRA, Minister for the Interior

HER MAJESTY THE QUEEN OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

David WADDINGTON, Secretary of State for the Home Department (Home Secretary), Nicholas Maxted FENN, KCMG, Ambassador of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland at Dublin

WHO, having exchanged their Full Powers, found in good and due form,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1 artikla

1. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan

a) ulkomaalaisella henkilöllä, joka ei ole jonkin jäsenvaltion kansalainen;

b) turvapaikkahakemuksella pyyntöä, jolla ulkomaalainen hakee joltakin jäsenvaltiolta suojelua Geneven yleissopimuksen mukaisesti vaatimalla Geneven yleissopimuksen ja siihen liittyvän New Yorkin pöytäkirjan 1 artiklassa tarkoitettua pakolaisasemaa;

c) turvapaikanhakijalla ulkomaalaista, joka on jättänyt turvapaikkahakemuksen eikä ole vielä saanut lopullista päätöstä hakemuksensa;

d) turvapaikkahakemuksen käsittelyllä toimivaltaisten viranomaisten turvapaikkahakemuksen käsittelyä tai päätöksentekoa koskevien toimenpiteiden kokonaisuutta, lukuun ottamatta menettelyä turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavan valtion ratkaisemiseksi tämän yleissopimuksen mukaan;

e) oleskeluluvalla jäsenvaltion viranomaisen antamaa lupaa, joka oikeuttaa ulkomaalaisen oleskelemaan kyseisen jäsenvaltion alueella, lukuun ottamatta viisumia ja oleskelulupa- tai turvapaikkahakemuksen käsittelyn aikaan liittyvää mahdollisuutta olla kyseisen valtion alueella;

f) maahantuloviisumilla jäsenvaltion antamaa lupaa tai päätöstä, joka oikeuttaa ulkomaalaisen saapumaan kyseisen valtion alueelle, mikäli ulkomaalainen täyttää muut maahantulon edellytykset;

g) kauttakulkuviisumilla jäsenvaltion antamaa lupaa tai päätöstä, joka oikeuttaa ulkomaalaisen kulkemaan kyseisen jäsenmaan kautta tai sen sataman tai lentokentän kauttakulkumatkustajille varatun alueen läpi, mikäli ulkomaalainen täyttää muut kauttakulun edellytykset.

2. Viisumilaji määräytyy 1 kohdan f ja g alakohdassa vahvistettujen määritelmien perusteella.

2 artikla

Jäsenvaltiot vakuuttavat uudelleen sitoutuvansa noudattamaan Geneven yleissopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkin pöytäkirjalla, rajoittamatta näiden asiakirjojen soveltamisaluetta maantieteellisesti, sekä vakuuttavat sitoutuvansa yhteistyöhön Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun yksikköjen kanssa näitä asiakirjoja sovellettaessa.

Article 1

1. For the purposes of this Convention:

(a) Alien means: any person other than a national of a Member State;

(b) Application for asylum means: a request whereby an alien seeks from a Member State protection under the Geneva Convention by claiming refugee status within the meaning of Article 1 of the Geneva Convention, as amended by the New York Protocol;

(c) Applicant for asylum means: an alien who has made an application for asylum in respect of which a final decision has not yet been taken;

(d) Examination of an application for asylum means: all the measures for examination, decisions or rulings given by the competent authorities on an application for asylum, except for procedures to determine the State responsible for examining the application for asylum pursuant to this Convention;

(e) Residence permit means: any authorization issued by the authorities of a Member State authorizing an alien to stay in its territory, with the exception of visas and "stay permits" issued during examination of an application for a residence permit or for asylum;

(f) Entry visa means: authorization or decision by a Member State to enable an alien to enter its territory, subject to the other entry conditions being fulfilled;

(g) Transit visa means: authorization or decision by a Member State to enable an alien to transit through its territory or pass through the transit zone of a port or airport, subject to the other transit conditions being fulfilled.

2. The nature of the visa shall be assessed in the light of the definitions set out in paragraph 1, points (f) and (g).

Article 2

The Member States reaffirm their obligations under the Geneva Convention, as amended by the New York Protocol, with no geographic restriction of the scope of these instruments, and their commitment to co-operating with the services of the United Nations High Commissioner for Refugees in applying these instruments.

3 artikla

1. Jäsenvaltiot sitoutuvat käsittelemään kenen tahansa ulkomaalaisen minkä tahansa jäsenvaltion rajalla tai alueella esittämän turvapaikkahakemuksen.

2. Hakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio, joka määräytyy tässä yleissopimuksessa määriteltyjen arviointiperusteiden mukaisesti. Jäljempänä 4—8 artiklassa määriteltyjä perusteita sovelletaan siinä järjestyksessä kuin ne on lueteltu.

3. Kyseisen valtion on käsiteltävä hakemus kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisten velvoitteidensa mukaan.

4. Kullakin jäsenvaltiolla on oikeus käsitellä ulkomaalaisen sille jättämä turvapaikkahakemus siinäkin tapauksessa, ettei se tässä yleissopimuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole velvollinen käsittelemään hakemusta, edellyttäen että turvapaikanhakija suostuu siihen.

Jäsenvaltio, joka edellä mainittujen perusteiden mukaan on velvollinen käsittelemään hakemuksen, vapautuu tuolloin velvollisuuksistaan ja ne siirtyvät sille jäsenvaltiolle, joka on ilmaissut olevansa halukas käsittelemään hakemuksen. Jälkimmäisen valtion on ilmoitettava mainittujen perusteiden mukaan vastuussa olevalle jäsenvaltiolle, onko hakemus siirretty sille.

5. Jokainen jäsenvaltio säilyttää oikeuden kansallisen lainsäädäntönsä mukaan lähettää turvapaikanhakija kolmanteen maahan Geneven yleissopimuksen mukaisesti, sellaisena kuin se on New Yorkin pöytäkirjalla muutettuna.

6. Menettely turvapaikkahakemuksen käsittelemisestä vastaavan valtion ratkaisemiseksi tämän yleissopimuksen mukaan alkaa niin pian kuin turvapaikkahakemus on ensimmäisen kerran jätetty jäsenvaltioon.

7. Jos turvapaikanhakija on toisessa jäsenvaltiossa ja jättää sinne turvapaikkahakemuksensa peruutettuaan hakemuksensa sen menettelyn aikana, jolla oli tarkoitus ratkaista käsittelemisestä vastaava valtio, on sen jäsenvaltion, johon hän on ensimmäisen turvapaikkahakemuksensa jättänyt, otettava hänet takaisin 13 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti sen menettelyn saattamiseksi päätökseen, jolla ratkaistaan turvapaikkahakemuksen käsittelemisestä vastaava valtio.

Tämä velvollisuus lakkaa olemasta voimassa, jos turvapaikanhakija on välillä poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai saanut joltakin jäsen-

Article 3

1. Member States undertake to examine the application of any alien who applies at the border or in their territory to any one of them for asylum.

2. That application shall be examined by a single Member State, which shall be determined in accordance with the criteria defined in this Convention. The criteria set out in Articles 4 to 8 shall apply in the order in which they appear.

3. That application shall be examined by that State in accordance with its national laws and its international obligations.

4. Each Member State shall have the right to examine an application for asylum submitted to it by an alien, even if such examination is not its responsibility under the criteria defined in this Convention, provided that the applicant for asylum agrees thereto.

The Member State responsible under the above criteria is then relieved of its obligations, which are transferred to the Member State which expressed the wish to examine the application. The latter State shall inform the Member State responsible under the said criteria if the application has been referred to it.

5. Any Member State shall retain the right, pursuant to its national laws, to send an applicant for asylum to a third State, in compliance with the provisions of the Geneva Convention, as amended by the New York Protocol.

6. The process of determining the Member State responsible for examining the application for asylum under this Convention shall start as soon as an application for asylum is first lodged with a Member State.

7. An applicant for asylum who is present in another Member State and lodges an application for asylum there after withdrawing his or her application during the process of determining the State responsible shall be taken back, under the conditions laid down in Article 13, by the Member State with which that application for asylum was lodged, with a view to completing the process of determining the State responsible for examining the application for asylum.

This obligation shall cease to apply if the applicant for asylum has since left the territory of the Member States for a period of at least three months or has obtained from a

valtiolta oleskeluluvan, joka on voimassa yli kolme kuukautta.

4 artikla

Jos turvapaikanhakijalla on jossakin jäsenvaltiossa perheenjäsen, jolle on myönnetty Geneven yleissopimuksessa, sellaisena kuin se on New Yorkin pöytäkirjalla muutettuna, tarkoitettu pakolaisasema, ja perheenjäsenen laillinen asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa, tämä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään hakemuksen, edellyttäen että henkilöt, joita asia koskee, sitä haluavat.

Kyseinen perheenjäsen voi olla ainoastaan turvapaikanhakijan aviopuoliso, hänen alaikäinen alle 18-vuotias naimaton lapsensa tai hänen isänsä tai äitinsä, jos turvapaikanhakija itse on alaikäinen alle 18-vuotias naimaton lapsi.

5 artikla

1. Jos turvapaikanhakijalla on voimassa-oleva oleskelulupa, on luvan myöntänyt jäsenvaltio velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen.

2. Jos turvapaikanhakijalla on voimassa-oleva viisumi, on viisumin myöntänyt jäsenvaltio velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen seuraavia tilanteita lukuun ottamatta:

a) jos viisumi on myönnetty toisen jäsenvaltion kirjallisella luvalla, tämä valtio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen. Jos jäsenvaltio ensin neuvottelee toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen kanssa, muun muassa turvallisuussyistä, jälkimmäisen suostumus ei ole tämän määräyksen tarkoittama kirjallinen lupa;

b) jos turvapaikanhakijalla on kauttakulkuviisumi ja hän jättää hakemuksensa toiseen jäsenvaltioon, jossa häneltä ei vaadita viisumia, tämä valtio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen;

c) jos turvapaikanhakijalla on kauttakulkuviisumi ja hän jättää hakemuksensa siihen valtioon, joka on myöntänyt hänelle viisumin ja joka on saanut kirjallisen vahvistuksen määränpäänä olevan jäsenvaltion diplomaattisilta tai konsuliviranomaisilta siitä, että ulkomaalainen, jolta ei ole vaadittu viisumia, täytti edellytykset maahantuloa varten

Member State a residence permit valid for more than three months.

Article 4

Where the applicant for asylum has a member of his family who has been recognized as having refugee status within the meaning of the Geneva Convention, as amended by the New York Protocol, in a Member State and is legally resident there, that State shall be responsible for examining the application, provided that the persons concerned so desire.

The family member in question may not be other than the spouse of the applicant for asylum or his or her unmarried child who is a minor of under eighteen years, or his or her father or mother where the applicant for asylum is himself or herself an unmarried child who is a minor of under eighteen years.

Article 5

1. Where the applicant for asylum is in possession of a valid residence permit, the Member State which issued the permit shall be responsible for examining the application for asylum.

2. Where the applicant for asylum is in possession of a valid visa, the Member State which issued the visa shall be responsible for examining the application for asylum, except in the following situations:

(a) if the visa was issued on the written authorization of another Member State, that State shall be responsible for examining the application for asylum. Where a Member State first consults the central authority of another Member State, *inter alia* for security reasons, the agreement of the latter shall not constitute written authorization within the meaning of this provision.

(b) where the applicant for asylum is in possession of a transit visa and lodges his application in another Member State in which he is not subject to a visa requirement, that State shall be responsible for examining the application for asylum.

(c) where the applicant for asylum is in possession of a transit visa and lodges his application in the State which issued him or her with the visa and which has received written confirmation from the diplomatic or consular authorities of the Member State of destination that the alien for whom the visa requirement was waived fulfilled the condi-

kyseiseen maahan, viimeksimainittu valtio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen.

3. Jos turvapaikanhakijalla on hallussaan useampia eri jäsenvaltioiden myöntämiä voimassaolevia oleskelulupia tai viisumeja, jäsenvaltiot ovat vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä seuraavassa järjestyksessä:

a) valtio, joka on myöntänyt pisimpään oleskeluun oikeuttavan oleskeluluvan, tai jos kaikkien lupien voimassaoloajat ovat samat, valtio, joka on myöntänyt oleskeluluvan, jonka voimassaolo päättyy viimeisenä;

b) valtio, joka on myöntänyt viisumin, jonka voimassaolo päättyy viimeisenä, jos eri viisumit ovat samantyyppisiä;

c) jos viisumit ovat erilaisia, valtio, joka on myöntänyt pisimpään voimassa olevan viisumin, tai mikäli voimassaoloajat ovat yhtä pitkiä, valtio, joka on myöntänyt viisumin, jonka voimassaolo päättyy viimeisenä. Tämä määräys ei ole voimassa siinä tapauksessa, että hakijalla on yksi tai useampia kauttakulkuviisumeja, jotka on myönnetty esittämällä toisen jäsenvaltion maahantulo-viisumi. Siinä tapauksessa viimeksimainittu jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään hakemuksen.

4. Jos turvapaikanhakijalla on vain yksi tai useampia oleskelulupia, joiden voimassaolo on päättynyt vähemmän kuin kaksi vuotta aikaisemmin, tai yksi tai useampia viisumeja, joiden voimassaolo on päättynyt vähemmän kuin kuusi kuukautta aikaisemmin, ja jokin kyseisistä asiakirjoista on oikeuttanut hänet saapumaan jonkin jäsenvaltion alueelle, tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa olevat määräykset ovat voimassa niin kauan kuin ulkomaalainen ei ole poistunut jäsenvaltioiden alueelta.

Jos turvapaikanhakijalla on yksi tai useampia oleskelulupia, joiden voimassaolo on päättynyt yli kaksi vuotta aikaisemmin, tai yksi tai useampia viisumeja, joiden voimassaoloaika on päättynyt yli kuusi kuukautta aikaisemmin, ja jokin kyseisistä asiakirjoista on oikeuttanut hänet saapumaan jonkin jäsenvaltion alueelle eikä ulkomaalainen ole poistunut Euroopan yhteisöjen alueelta, se jäsenvaltio, johon hakemus on jätetty, on velvollinen käsittelemään hakemuksen.

6 artikla

Kun voidaan osoittaa, että turvapaikanha-

tions for entry into that State, the latter shall be responsible for examining the application for asylum.

3. Where the applicant for asylum is in possession of more than one valid residence permit or visa issued by different Member States, the responsibility for examining the application for asylum shall be assumed by the Member States in the following order:

(a) the State which issued the residence permit conferring the right to the longest period of residency or, where the periods of validity of all the permits are identical, the State which issued the residence permit having the latest expiry date;

(b) the State which issued the visa having the latest expiry date where the various visas are of the same type;

(c) where visas are of different kinds, the State which issued the visa having the longest period of validity, or where the periods of validity are identical, the State which issued the visa having the latest expiry date. This provision shall not apply where the applicant is in possession of one or more transit visas, issued on presentation of an entry visa for another Member State. In that case, that Member State shall be responsible.

4. Where the applicant for asylum is in possession only of one or more residence permits which have expired less than two years previously or one or more visas which have expired less than six months previously and enabled him or her actually to enter the territory of a Member State, the provisions of paragraphs 1, 2 and 3 of this Article shall apply for such time as the alien has not left the territory of the Member States.

Where the applicant for asylum is in possession of one or more residence permits which have expired more than two years previously or one or more visas which have expired more than six months previously and enabled him or her to enter the territory of a Member State and where an alien has not left Community territory, the Member State in which the application is lodged shall be responsible.

Article 6

When it can be proved that an applicant

kija on luvattomasti ylittänyt jäsenvaltion rajan tullessaan jäsenvaltioon maitse, meritse tai lentoteitse Euroopan yhteisöihin kuuluttamattomasta valtiosta, on turvapaikkahakemuksen velvollinen käsittelemään se jäsenvaltio, johon turvapaikanhakija on näin tullut.

Tämän valtion vastuu lakkaa kuitenkin, jos osoitetaan, että hakija on ennen turvapaikkahakemuksen jättämistä asunut ainakin kuusi kuukautta siinä jäsenvaltiossa, johon hän on turvapaikkahakemuksensa jättänyt. Tässä tapauksessa viimeksimainittu jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen.

7 artikla

1. Vastuu turvapaikkahakemuksen käsitte-lystä on sillä jäsenvaltiolla, joka on velvollinen suorittamaan ulkomaalaisen maahantulo- tarkastuksen jäsenvaltioiden alueelle saavuttaessa, paitsi jos ulkomaalainen saavuttuaan laillisesti jäsenvaltioon, jossa häntä koskeva viisumipakko on poistettu, jättää turvapaikkahakemuksensa toiseen jäsenvaltioon, jossa hänellä ei myöskään ole viisumipakkoa. Tässä tapauksessa viimeksimainittu valtio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen.

2. Jäsenvaltion, joka sallii lentokenttiansä kauttakulkualueelle tulon ilman viisumia, ei ennen jäsenvaltioiden välisen ulkorajojen valvontaa koskevan sopimuksen voimaantuloa katsota olevan vastuussa niiden matkustajien maahantulotarkastuksesta, jotka eivät poistu kauttakulkualueelta.

3. Jos turvapaikkahakemus jätetään jäsenvaltioon kauttakulkumatkan aikana lentokentällä, kyseinen valtio on velvollinen käsittelemään hakemuksen.

8 artikla

Jollei tässä yleissopimuksessa lueteltujen muiden perusteiden mukaisesti voida määrätä turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavaa jäsenvaltiota, käsittelystä vastaa ensimmäinen jäsenvaltio, johon turvapaikkahakemus on jätetty.

9 artikla

Jäsenvaltio voi, vaikkei se tässä yleissopimuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan olisikaan velvollinen käsittelemään turva-

for asylum has irregularly crossed the border into a Member State by land, sea or air, having come from a non-member State of the European Communities, the Member State thus entered shall be responsible for examining the application for asylum.

That State shall cease to be responsible, however, if it is proved that the applicant has been living in the Member State where the application for asylum was made at least six months before making his application for asylum. In that case it is the latter Member State which is responsible for examining the application for asylum.

Article 7

1. The responsibility for examining an application for asylum shall be incumbent upon the Member State responsible for controlling the entry of the alien into the territory of the Member States, except where, after legally entering a Member State in which the need for him or her to have a visa is waived, the alien lodges his or her application for asylum in another Member State in which the need for him or her to have a visa for entry into the territory is also waived. In this case, the latter State shall be responsible for examining the application for asylum.

2. Pending the entry into force of an agreement between Member States on arrangements for crossing external borders, the Member State which authorizes transit without a visa through the transit zone of its airports shall not be regarded as responsible for control on entry, in respect of travellers who do not leave the transit zone.

3. Where the application for asylum is made in transit in an airport of a Member State, that State shall be responsible for examination.

Article 8

Where no Member State responsible for examining the application for asylum can be designated on the basis of the other criteria listed in this Convention, the first Member State with which the application for asylum is lodged shall be responsible for examining it.

Article 9

Any Member State, even when it is not responsible under the criteria laid out in this Convention may, for humanitarian reasons

paikkahakemusta, humanitaarisista syistä, erityisesti perhesyiden tai kulttuuriin liittyvien seikkojen vuoksi, käsitellä turvapaikkahakemuksen toisen jäsenvaltion pyynnöstä, jos hakija sitä toivoo.

Jos jäsenvaltio, jonka puoleen on käännytty, suostuu pyyntöön, siirtyy vastuu hakemuksen käsittelystä tälle valtiolle.

10 artikla

1. Jäsenvaltio, joka tässä yleissopimuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksia on velvollinen

a) ottamaan 11 artiklan määräysten mukaisesti vastuulle hakijan, joka on jättänyt turvapaikkahakemuksen toiseen jäsenvaltioon;

b) saattamaan päätökseen turvapaikkahakemuksen käsittelyn;

c) sallimaan 13 artiklan määräysten mukaisesti turvapaikanhakijan paluun kyseiseen valtioon tai ottamaan hänet takaisin, jos hänen hakemustaan ollaan käsittelemässä ja hän oleskelee luvattomasti toisessa jäsenvaltiossa;

d) ottamaan 13 artiklan määräysten mukaisesti takaisin hakijan, joka on peruuttanut hakemuksensa käsittelyn aikana ja jättänyt hakemuksen toiseen jäsenvaltioon;

e) ottamaan 13 artiklan määräysten mukaisesti takaisin ulkomaalaisen, jonka hakemuksen se on hylännyt ja joka oleskelee laittomasti toisessa jäsenvaltiossa.

2. Jos jäsenvaltio antaa hakijalle oleskeluluvan, joka on voimassa yli kolme kuukautta, 1 kohdan a-e alakohdassa mainitut velvoitteet siirtyvät tälle jäsenvaltiolle.

3. Edellä 1 kohdan a-d alakohdassa mainitut velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, jos kyseinen ulkomaalainen on poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi.

4. Edellä 1 kohdan d ja e alakohdassa määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, jos turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio, sen jälkeen kun hakemus on peruutettu tai hylätty, toteuttaa ja panee täytäntöön tarvittavat toimenpiteet ulkomaalaisen palauttamiseksi kotimaahansa tai toiseen maahan, johon hän voi laillisesti saapua.

based in particular on family or cultural grounds, examine an application for asylum at the request of another Member State, provided that the applicant so desires.

If a Member State thus approached accedes to the request, responsibility for examining the application shall be transferred to it.

Article 10

1. The Member State responsible for examining an application for asylum according to the criteria set out in this Convention shall be obliged to:

(a) Take charge under the conditions laid down in Article 11 of an applicant who has lodged an application for asylum in a different Member State.

(b) Complete the examination of the application for asylum.

(c) Re-admit or take back under the conditions laid down in Article 13 an applicant whose application is under examination and who is irregularly in another Member State.

(d) Take back, under the conditions laid down in Article 13, an applicant who has withdrawn the application under examination and lodged an application in another Member State.

(e) Take back, under the conditions laid down in Article 13, an alien whose application it has rejected and who is illegally in another Member State.

2. If a Member State issues to the applicant a residence permit valid for more than three months, the obligations specified in paragraph 1, points (a) to (e) shall be transferred to that Member State.

3. The obligations specified in paragraph 1, points (a) to (d) shall cease to apply if the alien concerned has left the territory of the Member States for a period of at least three months.

4. The obligations specified in paragraph 1, points (d) and (e) shall cease to apply if the State responsible for examining the application for asylum, following the withdrawal or rejection of the application, takes and enforces the necessary measures for the alien to return to his country of origin or to another country which he may lawfully enter.

11 artikla

1. Jos jäsenvaltio, johon turvapaikkahakemus on jätetty, pitää toista jäsenvaltiota velvollisena käsittelemään hakemuksen, se voi mahdollisimman nopeasti, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättöpäivästä, pyytää toista jäsenvaltiota ottamaan vastuulleen hakijan.

Jollei kyseistä vastuun ottamista koskevaa pyyntöä tehdä kuuden kuukauden kuluessa, vastuu hakemuksen käsittelystä säilyy sillä valtiolla, johon hakemus on jätetty.

2. Vastuun ottamista koskevassa pyynnössä on oltava tiedot, joiden perusteella toisen jäsenvaltion viranomaiset voivat todeta, onko kyseinen valtio tässä yleissopimuksessa määriteltyjen perusteiden mukaisesti velvollinen käsittelemään hakemuksen.

3. Mikä valtio näiden perusteiden mukaisesti on velvollinen käsittelemään hakemuksen, ratkaistaan sen tilanteen mukaan, joko oli vallalla turvapaikanhakijan jättäessä hakemuksensa jäsenvaltioon ensimmäistä kertaa.

4. Jäsenvaltion on vastattava pyyntöön kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Jos tuon ajan kuluessa ei anneta vastausta, vaatimus katsotaan hyväksytyksi.

5. Turvapaikanhakijan siirto jäsenvaltiosta, johon hakemus on jätetty, jäsenvaltioon, joka on velvollinen käsittelemään hakemuksen, on tehtävä viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun vastuun ottamista koskeva pyyntö on hyväksytty tai kuukauden kuluessa siitä, kun on saatu päätökseen siirtopäätöstä vastustavan ulkomaalaisen aloitteesta käynnistetty valitusmenettely, jos menettelyllä on lykkäävä vaikutus.

6. Sen menettelyn yksityiskohdista, joka koskee vastuun ottamista turvapaikanhakijoista, päätetään 18 artiklan määräysten mukaisesti.

12 artikla

Jos toisen jäsenvaltion alueella oleskeleva turvapaikanhakija jättää turvapaikkahakemuksen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, on sen jäsenvaltion, jonka alueella turvapaikanhakija oleskelee, ratkaistava, mikä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen. Hakemuksen vas-

Article 11

1. If a Member State with which an application for asylum has been lodged considers that another Member State is responsible for examining the application, it may, as quickly as possible and in any case within the six months following the date on which the application was lodged, call upon the other Member State to take charge of the applicant.

If the request that charge be taken is not made within the six-month time limit, responsibility for examining the application for asylum shall rest with the State in which the application was lodged.

2. The request that charge be taken shall contain indications enabling the authorities of that other State to ascertain whether it is responsible on the basis of the criteria laid down in this Convention.

3. The State responsible in accordance with those criteria shall be determined on the basis of the situation obtaining when the applicant for asylum first lodged his application with a Member State.

4. The Member State shall pronounce judgment on the request within three months of receipt of the claim. Failure to act within that period shall be tantamount to accepting the claim.

5. Transfer of the applicant for asylum from the Member State where the application was lodged to the Member State responsible must take place not later than one month after acceptance of the request to take charge or one month after the conclusion of any proceedings initiated by the alien challenging the transfer decision if the proceedings are suspensory.

6. Measures taken under Article 18 may subsequently determine the details of the process by which applicants shall be taken in charge.

Article 12

Where an application for asylum is lodged with the competent authorities of a Member State by an applicant who is in the territory of another Member State, the determination of the Member State responsible for examining the application for asylum shall be made by the Member State in whose territo-

taanottaneen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava asiasta jäsenvaltiolle, jossa turvapaikanhakija oleskelee, ja viimeksimainittua jäsenvaltiota on sen jälkeen tätä yleissopimusta sovellettaessa pidettävä jäsenvaltiona, johon hakemus on jätetty.

13 artikla

1. Turvapaikanhakija on otettava takaisin 3 artiklan 7 kohdassa ja 10 artiklassa mainittu tapauksissa seuraavasti:

a) takaisinottoesityksessä on oltava tiedot, joiden perusteella jäsenvaltio, jolle pyyntö on esitetty, voi varmistua siitä, että se on 3 artiklan 7 kohdan ja 10 artiklan mukaan velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen;

b) jäsenvaltion, jolta takaisinottoa on pyydetty, on vastattava pyyntöön kahdeksan päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Jos jäsenvaltio myöntää vastuun turvapaikanhakijasta kuuluvan sille, sen on otettava turvapaikanhakija takaisin niin pian kuin mahdollista ja viimeistään kuukauden kuluessa suostumuksen antamisesta.

2. Myöhemmin voidaan 18 artiklan mukaisesti vahvistaa turvapaikanhakijoiden takaisinottoa koskevat yksityiskohtaiset määräykset.

14 artikla

1. Jäsenvaltiot vaihtavat keskenään

— tietoja turvapaikka-asioiden käsittelyssä sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä hallinnollisista määräyksistä ja käytännöstä sekä

— tilastotietoja kuukausittain saapuneista turvapaikanhakijoista ja heidän jakautumisestaan kansallisuuden mukaan. Tiedot toimitetaan neljännesvuosittain Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön kautta, joka huolehtii tietojen toimittamisesta edelleen jäsenvaltioille, Euroopan yhteisöjen komissiolle ja Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulle.

2. Jäsenvaltiot voivat keskenään vaihtaa

— yleisluontoisia tietoja turvapaikkahakemuksiin liittyvistä uusista suuntauksista sekä

— yleisluontoisia tietoja turvapaikanhakijoiden kotimaassa tai viimeisessä oleskelumaassa vallitsevasta tilanteesta.

3. Jos 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja antaa jäsenvaltio haluaa, että tiedot pidetään

ry the applicant is. The latter Member State shall be informed without delay by the Member State which received the application and shall then, for the purpose of applying this Convention, be regarded as the Member State with

Article 13

1. An applicant for asylum shall be taken back in the cases provided for in Article 3(7) and in Article 10 as follows:

(a) the request for the applicant to be taken back must provide indications enabling the State with which the request is lodged to ascertain that it is responsible in accordance with Article 3(7) and with Article 10;

(b) the State called upon to take back the applicant shall give an answer to the request within eight days of the matter being referred to it. Should it acknowledge responsibility, it shall then take back the applicant for asylum as quickly as possible and at the latest one month after it agrees to do so.

2. Measures taken under Article 18 may at a later date set out the details of the procedure for taking the applicant back.

Article 14

1. Member States shall conduct mutual exchanges with regard to:

— national legislative or regulatory measures or practices applicable in the field of asylum;

— statistical data on monthly arrivals of applicants for asylum, and their breakdown by nationality. Such information shall be forwarded quarterly through the General Secretariat of the Council of the European Communities, which shall see that it is circulated to the Member States and the Commission of the European Communities and to the United Nations High Commissioner for Refugees.

2. The Member States may conduct mutual exchanges with regard to:

— general information on new trends in applications for asylum;

— general information on the situation in the countries of origin or of provenance of applicants for asylum.

3. If the Member State providing the information referred to in paragraph 2 wants it

salassa, toisten jäsenvaltioiden on noudatettava tätä toivomusta.

15 artikla

1. Jokaisen jäsenvaltion on annettava toiselle jäsenvaltiolle, tämän sitä pyytäessä, yksittäisissä tapauksissa tietoja, jotka ovat tarpeen

— sen ratkaisemiseksi, mikä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen,

— turvapaikkahakemuksen käsittelemiseksi tai

— tämän yleissopimuksen mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi.

2. Nämä tiedot saavat koskea ainoastaan

— hakijan henkilötietoja, ja tarvittaessa hänen perheenjäsentensä henkilötietoja (koko nimi — tarvittaessa entinen nimi, kutsumanimet tai sala- tai peitenimet, kansalaisuus — nykyinen ja aikaisempi, syntymäaika ja -paikka),

— henkilöllisyystodistuksia ja matkustusasiakirjoja (numero, voimassaolo, antopäivä, myöntänyt viranomainen, antopaikka, jne.),

— muita tietoja, jotka ovat välttämättömiä hakijan henkilöllisyyden toteamiseksi;

— oleskelupaikkoja ja matkareittejä,

— jäsenvaltion myöntämiä oleskelulupia tai viisumeja,

— paikkaa, johon hakemus on jätetty ja

— mahdollisen aikaisemman turvapaikkahakemuksen jättöpäivää, nykyisen turvapaikkahakemuksen jättöpäivä, sen käsittelyvaihetta ja päätöstä, mikäli sellainen on tehty.

3. Lisäksi jäsenvaltio voi pyytää toista jäsenvaltiota ilmoittamaan sille, mitä turvapaikanhakija on hakemuksensa perusteeksi esittänyt ja mahdolliset hakijaa koskevien päätösten perusteet. Tietojen luovuttamisesta päättää se jäsenvaltio, jolta tietoja on pyydetty. Turvapaikanhakijalta on joka tapauksessa saatava suostumus, ennen kuin pyydettyjä tietoja voidaan luovuttaa.

4. Tämä tietojenvaihto tapahtuu jäsenvaltion pyynnöstä ja ainoastaan sellaisten viranomaisten kesken, jotka kukin jäsenvaltio on ilmoittanut 18 artiklassa tarkoitettulle komitealle.

to be kept confidential, the other Member States shall comply with this wish.

Article 15

1. Each Member State shall communicate to any Member State that so requests such information on individual cases as is necessary for:

— determining the Member State which is responsible for examining the application for asylum;

— examining the application for asylum;

— implementing any obligation arising under this Convention.

2. This information may only cover:

— personal details of the applicant, and, where appropriate, the members of his family (full name — where appropriate, former name —, nicknames or pseudonyms, nationality — present and former —, date and place of birth);

— identity and travel papers (references, validity, date of issue, issuing authority, place of issue, etc.);

— other information necessary for establishing the identity of the applicant;

— places of residence and routes travelled;

— residence permits or visas issued by a Member State;

— the place where the application was lodged;

— the date any previous application for asylum was lodged, the date the present application was lodged, the stage reached in the proceedings and the decision taken, if any.

3. Furthermore, one Member State may request another Member State to let it know on what grounds the applicant for asylum bases his or her application and, where applicable, the grounds for any decisions taken concerning the applicant. It is for the Member State from which the information is requested to decide whether or not to impart it. In any event, communication of the information requested shall be subject to the approval of the applicant for asylum.

4. This exchange of information shall be effected at the request of a Member State and may only take place between authorities the designation of which by each Member State has been communicated to the Committee provided for under Article 18.

5. Vaihdettuja tietoja saadaan käyttää ainoastaan 1 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Kussakin jäsenvaltiossa tietoja voidaan toimittaa ainoastaan viranomaisille ja tuomioistuimille, joiden tehtävänä on

— päättää, mikä jäsenvaltio on velvollinen käsittelemään turvapaikkahakemuksen,

— käsitellä turvapaikkahakemus tai
— panna täytäntöön tämän yleissopimuksen mukaiset velvoitteet.

6. Tietoja antavan jäsenvaltion on varmistettava, että tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla.

Jos ilmenee, että tämä jäsenvaltio on antanut virheellisiä tietoja tai tietoja, joita ei olisi pitänyt antaa, asiasta on välittömästi ilmoitettava vastaanottavalle jäsenvaltiolle. Vastaanottavan jäsenvaltion viranomaisten velvollisuus on oikaista kyseiset tiedot tai hävittää ne.

7. Turvapaikanhakijalla on pyynnöstä oikeus tutustua häntä itseään koskeviin vaihdettaviin tietoihin, niin kauan kuin tiedot ovat käytettävissä.

Jos hän osoittaa, että kyseiset tiedot ovat virheellisiä tai että niitä ei olisi saanut toimittaa, hänellä on oikeus vaatia, että ne korjataan tai poistetaan. Tätä oikeutta sovelletaan 6 kohdan määräysten mukaisesti.

8. Jokaisessa asianomaisessa jäsenvaltiossa on vaihdettujen tietojen vastaanottaminen ja lähettäminen rekisteröitävä.

9. Kyseisiä tietoja ei saa säilyttää pitempään kuin on tarpeen niiden päämäärien saavuttamiseksi, joiden vuoksi tietoja on vaihdettu. Jäsenvaltion on sopivan ajan kuluessa tutkittava, onko tietojen säilyttäminen tarpeen.

10. Toimitetuille tiedoille on kaikissa tapauksissa annettava sama suojat kuin samantyyppisille tiedoille annetaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

11. Jos tietoja ei käsitellä automaattisesti vaan jollain muulla tavalla, jokaisen jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen tämän artiklan noudattamaan tehokkaiden valvontatoimien avulla. Jos jäsenvaltiolla on 12 kohdassa mainitun tyyppinen elin, se voi antaa valvontatehtävän tälle elimelle.

12. Jos yksi tai useampi jäsenvaltio haluaa tietokoneistaa kaikki 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut tiedot tai osan niistä, se on mahdollista

5. The information exchanged may only be used for the purposes set out in paragraph 1. In each Member State such information may only be communicated to the authorities and courts and tribunals entrusted with:

— determining the Member State which is responsible for examining the application for asylum;

— examining the application for asylum;
— implementing any obligation arising under this Convention.

6. The Member State that forwards the information shall ensure that it is accurate and up-to-date.

If it appears that this Member State has supplied information which is inaccurate or which should not have been forwarded, the recipient Member States shall be immediately informed thereof. They shall be obliged to correct such information or to have it erased.

7. An applicant for asylum shall have the right to receive, on request, the information exchanged concerning him or her, for such time as it remains available.

If he or she establishes that such information is inaccurate or should not have been forwarded, he or she shall have the right to have it corrected or erased. This right shall be exercised in accordance with the conditions laid down in paragraph 6.

8. In each Member State concerned, the forwarding and receipt of exchanged information shall be recorded.

9. Such information shall be kept for a period not exceeding that necessary for the ends for which it was exchanged. The need to keep it shall be examined at the appropriate moment by the Member State concerned.

10. In any event, the information thus communicated shall enjoy at least the same protection as is given to similar information in the Member State which receives it.

11. If data are not processed automatically but are handled in some other form, every Member State shall take the appropriate measures to ensure compliance with this Article by means of effective controls. If a Member State has a monitoring body of the type mentioned in paragraph 12, it may assign the control task to it.

12. If one or more Member States wish to computerize all or part of the information mentioned in paragraphs 2 and 3, such com-

vain, jos kyseiset maat ovat hyväksyneet lainsäädännön, jota voidaan soveltaa sellaiseen tietojenkäsittelyyn ja jolla toteutetaan 28 päivänä tammikuuta 1981 Strasbourgissa yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn yleissopimuksen periaatteita, ja jos ne ovat antaneet asianmukaiselle kansalliselle elimelle tehtäväksi tämän yleissopimuksen mukaisesti toimitettujen tietojen käsittelyn ja käytön itsenäisen valvonnan.

16 artikla

1. Jokainen jäsenvaltio voi tehdä 18 artiklassa tarkoitetulle komitealle tämän yleissopimuksen tarkistamista koskevia ehdotuksia, sen soveltamiseen liittyvien vaikeuksien poistamiseksi.

2. Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtajuutta hoitava jäsenvaltio kutsuu koolle 18 artiklassa tarkoitetun komitean, jos tämän yleissopimuksen tarkistaminen tai muuttaminen osoittautuu tarpeelliseksi Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 8 a artiklan päämäärien toteuttamiseksi, erityisesti yhdenmukaisen turvapaikkapolitiikan ja yhteisen viisumipolitiikan toteuttamiseksi.

3. Tähän yleissopimukseen tehtävät tarkistukset tai muutokset on 18 artiklassa tarkoitettu komitean hyväksyttävä. Tarkistukset tai muutokset tulevat voimaan 22 artiklan määräysten mukaisesti.

17 artikla

1. Jos jäsenvaltiolla on suuria vaikeuksia, jotka johtuvat niiden olosuhteiden muuttumisesta, jotka vallitsivat yleissopimusta tehtäessä, kyseinen valtio voi saattaa asian 18 artiklassa tarkoitetun komitean käsiteltäväksi, joka tekee jäsenvaltioille ehdotukset toimenpiteistä tilanteen selvittämiseksi, tai hyväksyy yleissopimukseen tarpeen vaatimat tarkistukset tai muutokset, jotka tulevat voimaan 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu tilanne vallitsee vielä kuuden kuukauden kuluttua, komitea voi 18 artiklan 2 kohtaa noudattaen antaa kyseisen muutoksen kohteeksi joutuneelle jäsenvaltiolle luvan keskeyttää tilapäisesti tämän yleissopimuksen määräysten soveltamisen, kuitenkin niin, ettei Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 8 a artiklassa mainittujen päämäärien toteuttaminen

puterization is only possible if the countries concerned have adopted laws applicable to such processing which implement the principles of the Strasbourg Convention of 28 January 1981 for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data and if they have entrusted an appropriate national body with the independent monitoring of the processing and use of data forwarded pursuant to this Convention.

Article 16

1. Any Member State may submit to the Committee referred to in Article 18 proposals for revision of this Convention in order to eliminate difficulties in the application thereof.

2. If it proves necessary to revise or amend this Convention pursuant to the achievement of the objectives set out in Article 8a of the Treaty establishing the European Economic Community, such achievement being linked in particular to the establishment of a harmonized asylum and a common visa policy, the Member State holding the Presidency of the Council of the European Communities shall organize a meeting of the Committee referred to in Article 18.

3. Any revision of this Convention or amendment hereto shall be adopted by the Committee referred to in Article 18. They shall enter into force in accordance with the provisions of Article 22.

Article 17

1. If a Member State experiences major difficulties as a result of a substantial change in the circumstances obtaining on conclusion of this Convention, the State in question may bring the matter before the Committee referred to in Article 18 so that the latter may put to the Member States measures to deal with the situation or adopt such revisions or amendments to this Convention as appear necessary, which shall enter into force as provided for in Article 16(3).

2. If, after six months, the situation mentioned in paragraph 1 still obtains, the Committee, acting in accordance with Article 18(2), may authorize the Member State affected by that change to suspend temporarily the application of the provisions of this Convention, without such suspension being allowed to impede the achievement of the objectives mentioned in Article 8a of the Trea-

vaarannu eikä jäsenvaltioiden muiden kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen esity.

3. Komitea jatkaa keskeytyksen voimassaolon aikana neuvottelujaan, joiden päämääränä on tämän yleissopimuksen määräysten uudistaminen, jollei se aiemmin ole saanut aikaan sopimusta.

18 artikla

1. Asetetaan komitea, jossa kunkin jäsenvaltion hallituksella on yksi edustaja.

Komitean puheenjohtajana toimii sen jäsenvaltion edustaja, jolla on Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtajuus.

Euroopan yhteisöjen komissio voi osallistua asiain käsittelyyn komiteassa ja 4 kohdassa tarkoitetuissa työryhmissä.

2. Yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä komitea käsittelee tämän yleissopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat yleisluontoiset kysymykset.

Komitea päättää 11 artiklan 6 kohdassa ja 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä sekä antaa 17 artiklan 2 kohdassa mainitun luvan.

Komitea hyväksyy yleissopimuksen tarkistamista ja muuttamista koskevat päätökset 16 ja 17 artiklan mukaisesti.

3. Komitea tekee päätöksensä yksimielisesti, lukuun ottamatta 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tapauksia, joissa se tekee päätöksensä kahden kolmasosan enemmistöllä jäsentensä äänistä.

4. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä, ja se voi asettaa työryhmiä.

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristö huolehtii komitean ja työryhmien sihteeristön tehtävistä.

19 artikla

Tanskan kuningaskunnan osalta tämän yleissopimuksen määräykset eivät koske Färsaaria ja Grönlantia, ellei Tanskan kuningaskunta toisin ilmoita julistuksellaan. Tällainen julistus voidaan antaa milloin tahansa ilmoittamalla siitä Irlannin hallitukselle, joka tiedottaa siitä muiden jäsenvaltioiden hallituksille.

Ranskan tasavallan osalta tämän yleissopi-

ty establishing the European Economic Community or contravene other international obligations of the Member States.

3. During the period of suspension, the Committee shall continue its discussions with a view to revising the provisions of this Convention, unless it has already reached an agreement.

Article 18

1. A Committee shall be set up comprising one representative of the Government of each Member State.

The Committee shall be chaired by the Member State holding the Presidency of the Council of the European Communities.

The Commission of the European Communities may participate in the discussions of the Committee and the working parties referred to in paragraph 4.

2. The Committee shall examine, at the request of one or more Member States, any question of a general nature concerning the application or interpretation of this Convention.

The Committee shall determine the measures referred to in Article 11(6) and Article 13(2) and shall give the authorization referred to in Article 17(2).

The Committee shall adopt decisions revising or amending the Convention pursuant to Articles 16 and 17.

3. The Committee shall take its decisions unanimously, except where it is acting pursuant to Article 17(2), in which case it shall take its decisions by a majority of two-thirds of the votes of its members.

4. The Committee shall determine its rules of procedure and may set up working parties.

The Secretariat of the Committee and of the working parties shall be provided by the General Secretariat of the Council of the European Communities.

Article 19

As regards the Kingdom of Denmark, the provisions of this Convention shall not apply to the Faroe Islands nor to Greenland unless a declaration to the contrary is made by the Kingdom of Denmark. Such a declaration may be made at any time by a communication to the Government of Ireland, which shall inform the Governments of the other Member States thereof.

As regards the French Republic, the pro-

muksen määräykset koskevat vain Ranskan tasavallan Euroopassa olevaa aluetta.

Alankomaiden kuningaskunnan osalta tämän yleissopimuksen määräykset koskevat vain Alankomaiden kuningaskunnan Euroopassa olevaa aluetta.

Yhdistyneen kuningaskunnan osalta tämän yleissopimuksen määräykset koskevat vain Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa. Ne eivät koske Euroopassa olevia alueita, joiden ulkoisista suhteista Yhdistynyt kuningaskunta on vastuussa, ellei Yhdistynyt kuningaskunta toisin ilmoita julistuksellaan. Tällainen julistus voidaan antaa milloin tahansa ilmoittamalla siitä Irlannin hallitukselle, joka tiedottaa siitä muiden jäsenvaltioiden hallituksille.

20 artikla

Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä varauksia.

21 artikla

1. Tähän yleissopimukseen voi liittyä jokainen valtio, josta tulee Euroopan yhteisöjen jäsen. Liittymiskirjat talletetaan Irlannin hallituksen huostaan.

2. Yleissopimus tulee kunkin siihen liittyvän valtion osalta voimaan liittymiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

22 artikla

1. Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Irlannin hallituksen huostaan.

2. Irlannin hallitus ilmoittaa muiden jäsenvaltioiden hallituksille ratifioimis- ja hyväksymiskirjojen tallettamisesta.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän toimenpiteen suorittava allekirjoittajavaltio tallettaa ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

Ratifioimis- ja hyväksymiskirjojen tallettajavaltio ilmoittaa jäsenvaltioille yleissopimuksen voimaantulopäivämäärän.

visions of this Convention shall apply only to the European territory of the French Republic.

As regards the Kingdom of the Netherlands, the provisions of this Convention shall apply only to the territory of the Kingdom of the Netherlands in Europe.

As regards the United Kingdom, the provisions of this Convention shall apply only to the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. They shall not apply to the European territories for whose external relations the United Kingdom is responsible unless a declaration to the contrary is made by the United Kingdom. Such a declaration may be made at any time by a communication to the Government of Ireland, which shall inform the Governments of the other Member States thereof.

Article 20

This Convention shall not be the subject of any reservations.

Article 21

1. This Convention shall be open for the accession of any State which becomes a member of the European Communities. The instruments of accession will be deposited with the Government of Ireland.

2. It shall enter into force in respect of any State which accedes thereto on the first day of the third month following the deposit of its instrument of accession.

Article 22

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of Ireland.

2. The Government of Ireland shall notify the Governments of the other Member States of the deposit of the instruments of ratification, acceptance or approval.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the third month following the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval by the last signatory State to take this step.

The State with which the instruments of ratification, acceptance or approval are deposited shall notify the Member States of the date of entry into force of this Convention.

Tehty Dublinissa 15 päivänä kesäkuuta 1990 englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, saksan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen, ja se talletetaan Irlannin hallituksen arkistoon, joka toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen kaikille muille jäsenvaltioille.

DONE at Dublin this fifteenth day of June in the year one thousand nine hundred and ninety, in a single original in the Danish, Dutch, English, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese and Spanish languages, the texts drawn up in each of these languages being equally authentic and being deposited in the archives of the Government of Ireland which shall transmit a certified copy to each of the other Member States.

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VALTION TALOUSARVIOKSI
VUODELLE 1998

HELSINKI 1997

ISSN 1237-4318

OY EDITA AB, HELSINKI 1997

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivut
Yleisperustelut	Y 5
1. Kansantalouden tila ja talouspolitiikka.....	Y 5
2. Talousarvioesityksen rakenne.....	Y 15
3. Menoarvioesityksen päälinjat.....	Y 19
4. Vero- ja maksupolitiikan päälinjat.....	Y 38
5. Valtion liiketoiminta ja rahastot	Y 39
6. Valtiontalouden tasapaino ja valtionvelka	Y 41
Taulukko-osa ja yksityiskohtaiset perustelut	1 31
Tulot	1 37
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 37
12. Sekalaiset tulot.....	2 42
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	4 62
15. Lainat	5 64
Menot	6 65
21. Tasavallan Presidentti.....	6 65
22. Eduskunta	6 67
23. Valtioneuvosto	7 70
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala.....	8 74
25. Oikeusministeriön hallinnonala	8 91
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala.....	9 102
27. Puolustusministeriön hallinnonala.....	10 118
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	11 128
29. Opetusministeriön hallinnonala	13 153
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	16 202
31. Liikenneministeriön hallinnonala.....	19 262
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala.....	21 286
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	23 324
34. Työministeriön hallinnonala	26 360
35. Ympäristöministeriön hallinnonala.....	27 381
36. Valtionvelka	29 400
Liitteet	
Taloudellinen katsaus	I
Verojärjestelmän kautta annettava tuki	II

